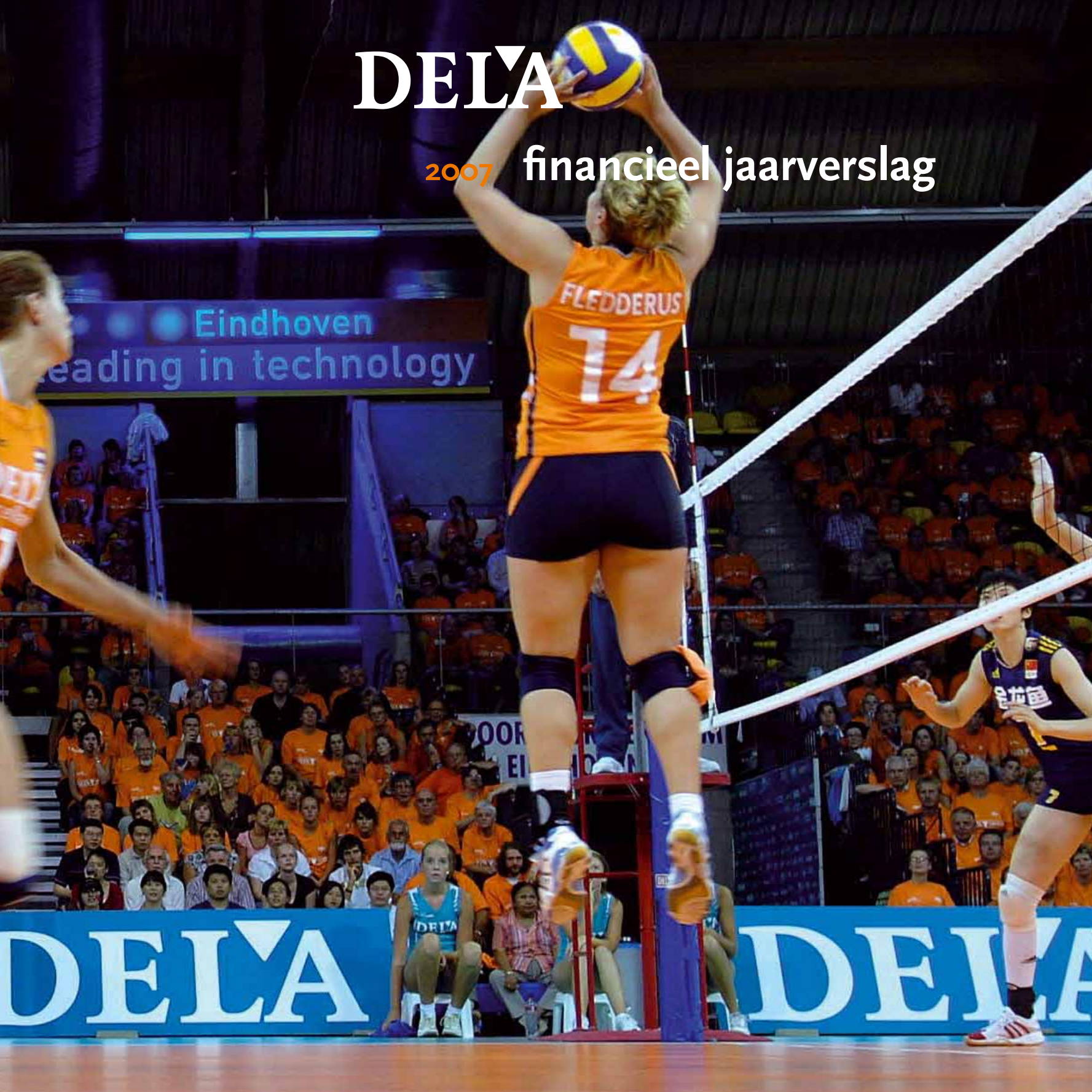


DELA

2007 financieel jaarverslag



ambities

In dit jaarverslag gaat het om cijfers. Daarbij vergeten wij nooit dat achter cijfers mensen en hun ambities ons kapitaal vormen. Wij portretteerden de verrichtingen van het nationale damesvolleybalteam. In 2007 wonnen zij de World Grand Prix in China, een unieke prestatie. Begin 2008 wisten zij plaatsing voor de Olympische Spelen niet af te dwingen. Ondanks dat zij niet geplaatst zijn, vinden wij hun prestatie podiumwaardig en een onvergetelijke herinnering. In dit jaarverslag maken wij u deelgenoot van de gedrevenheid van het team. Hun 'road to Beijing' voerde de meiden langs allerlei emoties: zowel euforie en opluchting, als teleurstelling en boosheid.

verslag over 2007

Uit te brengen aan de Algemene Vergadering van DELA Coöperatie voor het Verzekeren en Verzorgen van Begrafenis- en Crematies U.A. te Eindhoven op 24 mei 2008. Opgericht op 11 maart 1937 en als Coöperatie geconstitueerd bij akte op 7 september 1942 verleden voor Mr. H.Ph.M.J. Janssen, destijds notaris te Eindhoven. De statuten zijn voor het laatst gewijzigd bij akte op 10 december 2007 voor Prof. Mr. M. van Olffen, notaris te Amsterdam.

Oude Stadsgracht 1, Eindhoven

personalia

Raad van Commissarissen

Dr. W.M. van den Goorbergh, voorzitter (vanaf 16 juni 2007)
Prof. Mr. S.C.J.J. Kortmann (voorzitter a.i. tot 16 juni 2007)
J.A.G. Dirks, secretaris
F.H.J. Boons RA
A.W.M. van de Zande

Statutaire Directie

Drs. E. Doeve, voorzitter
Drs. A.J.M. Lauvenberg

Directie Nederland

Drs. E. Doeve, algemeen directeur
J.L.R. van Dijk RA, financieel directeur
J.R.L. Huizinga, directeur uitvaartverzorging
(vanaf 1 mei 2007)
Drs. A.J.M. Lauvenberg, directeur verzekeren
Drs. P.J.Th.M. Loeffen, directeur beleggingen

Directie België

Ir. J. van der Putten MMO
(vanaf 1 februari 2007)

Actuaris

Watson Wyatt Insurance Consulting B.V.

Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Ereleden

Prof. Mr. F.H.J.J. Andriessen
Mr. J.H. Blaauw
Prof. Dr. H.O. Goldschmidt
Dr. J. Kremers
Drs. D. Moll

Ondernemingsraad (per 1 januari 2008)

J. Mulderij, voorzitter
Mr. R.B.F. Meeuwis, plv. voorzitter
K. van Dommelen
Mw. C. Fluijt
J.A.M. Geerts
C. den Hertog
Mw. C. Libert
Mw. K. van der Meeren
R.M. Mutsaers
G.A. Opdenoordt
Mw. M. van Pelt
J. Sanders
M. Vlemmings
Mw. H. van Woesik, ambtelijk secretaris



DELA
voor elkaar

12

STAM

16

v. TIENEN

10

v. STAELEN

inhoudsopgave

8 kerncijfers	
11 woord vooraf	
12 doorgeven	
17 missie	
19 profiel van DELA	
21 pre-advies van de Raad van Commissarissen	
23 Algemene Vergadering	6
25 verslag van de Directie	
36 jaarrekening	7
37 geconsolideerde balans	
38 geconsolideerde winst- en verliesrekening	
39 geconsolideerd overzicht kasstromen	
41 toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	
75 statutaire resultaatbestemming	
75 voorstel tot resultaatbestemming	
overige gegevens	
77 accountantsverklaring	
78 actuariële verklaring	
81 bijlagen	
87 colofon	

kerncijfers

kerncijfers DELA Coöperatie

	2007	2006	2005	2004
aantal werknemers (gemiddeld)	1.103	984	937	746
aantal verzekerden				
- Nederland	2.857.722	2.754.276	2.563.922	2.487.391
- België	225.763	220.236	219.530	219.592
aantal uitvaarten				
- Nederland	24.891	23.845	22.978	22.143
- België	10.294	9.585	8.231	-
aantal crematies in eigen crematoria				
- Nederland	7.126	7.062	6.695	6.792
- België	15.940	15.700	15.385	-
gemiddelde uitvaartkosten voor Natura in Nederland per volwassene in euro's	3.179	3.077	2.996	2.923
x € mio	2007	2006	2005	2004
balanstotaal	3.213	3.067	2.569	2.168
waarde beleggingen	2.856	2.787	2.320	2.005
verzekerd kapitaal	11.786	10.617	9.550	8.946
technische voorziening	1.903	1.786	1.565	1.451
eigen vermogen	840	792	636	463
- in % technische voorziening	44	44	41	32
premie-inkomen	202	176	165	151
opbrengst uitvaartverzorging	151	134	124	85
omzet operationele activiteiten	353	310	289	236
opbrengst beleggingen	163	202	185	116
totaal bruto-omzet	516	513	474	352
toevoeging aan technische voorziening	122	140	114	91
netto winst	37	60	79	48

8



9



woord vooraf 't begint met verbondenheid

Zestien miljoen Nederlanders en tien miljoen Belgen, dat zijn evenzoveel levensverhalen. Zesentwintig miljoen kronieken van ambities, levenslessen en verbondenheid met anderen. Het is een eer voor DELA om al ruim zeventig jaar voor haar leden een betrokken dienstverlener te zijn bij het sluiten van het boek van het leven. Door het financieel garanderen van een waardig afscheid en door het feilloos verzorgen van de uitvaart. Maar de betrokkenheid van DELA gaat verder.

Als verzekeringsmaatschappij zijn we gedurende en na het leven onlosmakelijk verbonden met onze leden en hun omgeving. Zoals zij een uitvaartverzekering niet voor zichzelf afsluiten, maar voor hun nabestaanden, zo mag een coöperatieve dienstverlener zich niet beperken tot de commercie die een gezonde financiële positie oplevert. Dit uitgangspunt komt op velerlei gebied tot uitdrukking in de activiteiten van DELA. Door verbreding van de dienstverlening en het productenpakket, door onze sponsoring van sport en culturele activiteiten en door de betrokkenheid met een groot aantal maatschappelijke instanties.

Het gaat goed met DELA en dat maakt het mogelijk om uiteenlopende ambities te verwezenlijken. Onze inspanningen om de grafkostenproblematiek bespreekbaar te maken krijgen politieke erkenning. Onze sponsoring van het nationale damesvolleybalteam werd genomineerd voor een sponsorprijs. Onze nieuwe dienstverlening op het gebied van nazorg begint aan te slaan. De verdere uitbouw van ons distributiebeleid in Nederland en België blijkt succesvol. Tevredenstellende resultaten waar we dankbaar voor mogen zijn. Dankbaarheid die vanzelfsprekend in de eerste plaats uitgaat naar onze medewerkers.

Eindhoven, voorjaar 2008

Edzo Doeve
Fons Lauvenberg

IO



II

doorgeven

van donker en licht

In april 2007 opende een landelijk dagblad zijn voorpagina met een foto van Japanse zakenlieden op bezoek in Nederland. Zij behoorden tot een groep van ruim vierhonderd ondernemers die zich lieten informeren over de culturele en economische hoogtepunten van ons land. De foto toonde hen niet in de Rotterdamse haven of de Amsterdamse Zuid-As, maar in De Maaslanden in het rustieke Nieuwkuijk. Dit crematorium van DELA heeft een ingrijpende restyling ondergaan en past vernieuwende technologieën toe, zoals het volgen van de uitvaart via internet. Voor de Japanse gasten was het bezoek aan DELA een hoogtepunt van hun oriëntatiereis.

De internationale interesse voor onze crematoria is een tastbaar compliment voor de vernieuwingsdrang van DELA. Veranderingen, die voortkomen uit de andere perceptie van sterven en uitvaart in de samenleving. Hierin is de uitvaart niet meer of alleen het definitieve einde van het leven, maar het begin van herinneren en vasthouden. Voor een dienstverlener als DELA is dit een nieuwe uitdaging. Met het ritueel van de uitvaart, maar ook met bijvoorbeeld nazorgdienstverlening worden de nabestaanden geholpen om de herinnering vast te houden en om een doorstart te maken waarin de achterblijvers - in genegenheid - zijn verbonden met de overledenen. In de kleurstelling van de crematoria is dit subtiel

gesymboliseerd met frisse kleuren die het leven benadrukken. De uitvaart is niet alleen een gebeurtenis rondom de zonsondergang, maar evenzeer de zonsopgang. Een beweging van donker naar licht die eveneens tot uiting komt in de architectuur en de aankleding van de uitvaartcentra.

doorgeven van het levensverhaal

Raad en daad, zorg en zekerheid. Tussen deze begrippen beweegt zich de dienstverlening van DELA al een mensenleven lang. Onze leden verzekeren zich voor een dienst die plaatsvindt na hun overlijden. Dat stelt bijzondere voorwaarden aan vertrouwen en continuïteit, zeker in de gedachte dat zij een DELA-verzekering niet voor zichzelf afsluiten, maar voor hun nabestaanden. Vóór hen dient een uitvaart perfect te worden uitgevoerd, óp hen is de dienstverlening gericht die het mogelijk maakt om duizend-en-één praktische problemen op te lossen die ontstaan na het overlijden van een naaste. Met deze service maakt DELA het mogelijk om een dierbare te eren, en zijn of haar levensverhaal te kunnen doorgeven.

Als organisatie kent DELA een institutionele betrokkenheid die bestaat naast deze persoonlijke verbondenheid. Onder de noemer 'voor elkaar' initieert DELA projecten die mensen nabij brengt. De Stichting DELA Fonds ondersteunt aansprekende projecten met financiële bijdragen. En met de sponso-

“de *internationale interesse* voor de vernieuwing van onze crematoria is een **tastbaar compliment** voor de vernieuwingsdrang van DELA”

ring in het kader van ‘the road to Beijing’ van het Nederlands damesvolleybalteam en de club DELA Martinus schrijft DELA sponsorgeschiedenis. Met al deze activiteiten is DELA zichtbaarder dan ooit, maar marketing is zeker niet het hoofddoel van deze activiteiten. Neem het volleybal; een teamsport bij uitstek waarin verbondenheid centraal staat en die een enorme populariteit kent. Allemaal aspecten die naadloos aansluiten op de visie van DELA op mens en samenleving. Verbondenheid omvat ook branches. Met de sponsoring van het eerste nationale uitvaartcongres in november 2007, presenteerde het jubilerende DELA niet alleen een aardige geste aan de branche, maar toonde DELA als marktleider het initiatief tot een branchebrede activiteit.

Ook in de ontwikkeling van diensten en producten is DELA in beweging, om ‘doorgeven’ mogelijk te maken. Daarvoor wordt het verzekeringspakket uitgebreid en is de dienstverlening eveneens volop in beweging. In de polisvoorwaarden is ruimte gecreëerd om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de moderne wensen van moderne mensen. Uiteraard met de transparantie en nuchterheid die onze organisatie kenmerkt.

De schoenmaker blijft bij zijn leest, maar zijn blik wordt op verzoek van de klant wel steeds breder. Van het goed vastleggen van een wilsbeschikking tot praktische kapitaalverzekeringen die vooral zijn toegesneden op de situatie van de jongere consument. DELA wil méér en doet méér. Daarvoor zijn heldere uitgangspunten onontbeerlijk. In commerciële zin, maar ook en vooral in morele zin.

Sinds 2005 is onze organisatie druk bezig met de nieuwe missie. Met deze missie wordt het producten en dienstenaanbod van DELA verbreed, wordt de groei versneld, wordt meer aan de weg getimmerd en wordt DELA gepositioneerd

als een bedrijf dat midden in het leven staat. Dit proces heeft effect op zowel de organisatiestructuur, de huisvesting van hoofdkantoor en crematoria, het human resourcesbeleid, het gezicht in de markt en de productontwikkeling. Het afgelopen jaar stond in het teken van verdiepen, doorzetten en afmaken. Want na twee jaar met volop intensieve trajecten bleek dat op een aantal punten enkele veranderingstrajecten even moesten worden ‘doorgepakt’ om de vaart erin te houden. Dat is gelukt. Praktische obstakels zijn overwonnen en dat typeert de ambitie en vastberadenheid om écht inhoud te geven aan de koerswijziging.

Organisaties veranderen is mensenwerk. Hierin lag en ligt dan ook de grootste uitdaging in het transformatieproces

van DELA. Er is bijzonder veel aandacht besteed aan het creëren van een soepele cultuuromslag, die zeker nog niet ten einde is. Dat gebeurt, niet via monologen, maar door daadwerkelijke dialogen waarin iedereen zijn of haar bijdrage kwijt kan. Voorlopig

sluitstuk hiervan is een reeks bijzondere bijeenkomsten voor alle medewerkers geweest waarin ‘vernieuwing’ op diverse manieren aan de orde kwam. Hierover kunt u meer lezen in het sociaal jaarverslag 2007.

Transparantie en inzichtelijkheid hebben verscheidene gezichten. Vanzelfsprekend vanuit de eisen waaraan DELA moet voldoen in het kader van de Wet Financieel Toezicht (WFT). Daarmee gaan we verder dan de wet voorschrijft. Zo hebben alle medewerkers binnen het verzekeringsbedrijf de basis cursus WFT gevolgd, evenals de vervolgcursus ‘uitvaartverzekering’. De WFT eist dat alleen medewerkers met direct klantcontact deze cursus volgen. Voor alle medewerkers geldt de DELA-code ‘integriteit’. In communicatie en producten zijn ook stappen gezet. DELA heeft het afgelopen

“daadwerkelijke *integriteit*
is niet in regels te vatten”





asics



DELA
voor elkaar

asics

DE
voor

jaar bijvoorbeeld de voorwaarden van de naturaverzekering verhelderd. Als uitvaartverzorger behoort DELA tot de eerste groep van twintig bedrijven die het 'Keurmerk Uitvaartzorg' heeft ontvangen. Daarmee behoort DELA tot de kopgroep in een branche waarin zo'n zevenhonderd bedrijven actief zijn. Spijtig genoeg blijven zowel de verzekeringsmarkt als de uitvaartbranche niet altijd verschoond van kleinere en grotere kritiek op het handelen. DELA zit hier als marktleider middenin en wordt vanuit deze positie vaak gevraagd om commentaar en meningen. We zijn niet bang die te geven, ook als we daar de kritiek van anderen mee op de hals halen. Neem bijvoorbeeld de grafkostenproblematiek, die DELA al vele jaren aankaart. Dat heeft alles te maken met de 'natuurlijke integriteit' die in onze visie gemeengoed dient te zijn in onze vorm van dienstverlening.

Daadwerkelijke integriteit is niet in regels te vatten. Teveel regels zorgen ervoor dat we vergeten dat betrouwbaarheid en eerlijkheid eigenschappen zijn en geen door anderen opgelegde verplichtingen. Het vakgebied van DELA begint en eindigt met vertrouwen. De Algemene Vergadering van de leden, de OR, de Stichting DELA Fonds, lidmaatschappen van brancheorganisaties en maatschappelijke instellingen en vele andere contacten houden DELA midden in de samenleving.

14



15

“met haar diensten maakt DELA het mogelijk om een **dierbare te eren** en zijn of haar levensverhaal te kunnen *doorgeven*”



EDDERUS

missie

DELA is een organisatie waar mensen terecht kunnen bij ingrijpende gebeurtenissen zoals een overlijden of ongeval. Door middel van onze verzekeringen en diensten staan we onze klanten met raad en daad bij, en vangen we de gevolgen zo goed mogelijk op. DELA biedt in deze zorg, zekerheid en continuïteit.

Onze ambitie stoelt op betrokkenheid, integriteit en ondernemerschap. Daarin is de groei van DELA geworteld: te allen tijde betrokken, integer en oplossingsgericht omgaan met mensen die in een kwetsbare situatie verkeren.

De professionaliteit van DELA is gebaseerd op onze rijke ervaring op het gebied van uitvaartverzekering en uitvaartverzorging. Vanuit deze kern breiden we uit en bouwen we verder aan een energieke coöperatieve organisatie die een leven lang klaarstaat voor haar klanten.

16



17

te allen tijde *betrokken, integer en oplossingsgericht* omgaan **met mensen** die in een *kwetsbare situatie* verkeren



profiel

DELA is een coöperatie die zich onder meer ten doel stelt haar leden en haar meeverzekerden de zekerheid te bieden van een waardige uitvaart. DELA doet dit door het verzekeren en verzorgen van de uitvaart en door - zoals de oprichters van DELA het ooit zeiden - “goede toestanden daarbij te bevorderen”. Met dit laatste doelde men dan vooral op het tegengaan van misstanden in de uitvaartbranche. Zowel op het gebied van uitvaartverzekering als uitvaartverzorging is DELA marktleider in Nederland.

DELA sluit bovenal natura-uitvaartverzekeringen. Bij dergelijke verzekeringen gaat het niet om uitkeringen in geld, maar om het regelen van de uitvaart volgens de in de polis omschreven diensten, ongeacht de kosten van die diensten. De natura-uitvaartpolis heeft derhalve een waarde vaste uitkering. Op deze waarde vastheid is het beleggingsbeleid afgestemd. Het omvangrijke klantenbestand draagt bij aan het streven de uitvaartkosten zo laag mogelijk en de kwaliteit van de dienstverlening zo hoog mogelijk te houden. Dit zorgt onder meer voor een relatief lage premie voor de verzekerden. Een eerlijke prijs die past bij een coöperatie zonder winstdoelstelling.

Daarnaast sluit DELA ook levensverzekeringen met uitkeringen in kapitaal die aan de natura-uitvaartverzekering gekoppeld kunnen worden om zo invulling te kunnen geven aan de per-

soonlijke wensen rondom uitvaarten. Ook kent DELA de mogelijkheid om andersoortige levensverzekeringen te sluiten op kapitaalbasis via haar levensverzekeringsmaatschappij.

Alle verzekeringen van DELA worden gesloten vanuit het oogpunt van zorg, zekerheid en continuïteit. Naast de zekerheid van financiële ondersteuning, is er de zorg van onze dienstverleners (uitvaartverzorgers, nazorgconsulenten, etc.) en is er vooral oog voor diegenen die de draad weer op moeten pakken.

In totaal zijn bij DELA meer dan 3 miljoen mensen verzekerd en werken er circa 1.100 medewerkers. Het balanstotaal omvat circa € 3,2 miljard, waarvan het eigen vermogen € 840 miljoen bedraagt. De coöperatie heeft geen winstdoelstelling, maar voor de continuïteit is een gezonde winstontwikkeling en een goede eigen vermogenspositie van essentieel belang.

De uitvaarten van overleden verzekerden worden voor zover mogelijk door het eigen uitvaartverzorgingsbedrijf van DELA geregeld. In die gebieden waar dit niet mogelijk is, heeft zij met zorgvuldig geselecteerde uitvaartondernemers overeenkomsten afgesloten. DELA beschikt in Nederland over 5 crematoria en 35 uitvaartcentra, in België over 4 crematoria en 50 uitvaartcentra.

De coöperatie is in de dertiger jaren van de vorige eeuw ontstaan uit solidariteit met de noden van haar omgeving. Nog steeds streeft ‘Draagt Elkanders Lasten’ er naar om het maatschappelijk welzijn van haar leden, zoals statutair vastgelegd “zonodig anderszins” te behartigen. Betrokkenheid en integriteit zijn door de jaren heen kernwaarden voor DELA gebleken die gekoppeld zijn aan een gezonde dosis ondernemerschap. Met ondernemerschap wordt bedoeld op daadkrachtig en vindingrijk optreden bij het aandragen van de juiste oplossingen voor onze verzekerden en ook voldoende toekomstgerichtheid om te zorgen dat die oplossingen telkens sporen met de eisen van de tijd. Betrokkenheid, integriteit en ondernemerschap vormen dan ook stevast de leidraad bij onze dienstverlening.





Raad van Commissarissen

pre-advies

Aan de Algemene Vergadering van DELA, Coöperatie voor het Verzekeren en Verzorgen van Begrafenissen en Crematies te Eindhoven.

Hierbij biedt de Raad van Commissarissen u het jaarverslag over 2007 aan. Het jaarverslag bestaat uit het verslag van de Directie, de jaarrekening en de overige gegevens, waaronder opgenomen de goedkeurende accountantsverklaring van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., de actuariële verklaring van Watson Wyatt Insurance Consulting B.V. en bijlagen. De jaarrekening is door de Directie opgemaakt en wij stellen u voor de jaarrekening conform de voorgelegde stukken vast te stellen. Voorts stellen wij u voor het gevoerde beleid goed te keuren en de Directie en de Raad van Commissarissen hiervoor decharge te verlenen.

De Raad van Commissarissen vergaderde in 2007 vijf keer en daarnaast drie keer met de Vertrouwenscommissie. De jaarrekening 2006 werd besproken in een vergadering met de accountant en de actuaris. Aan de orde waren onder meer de verzelfstandiging van de vastgoedafdeling, het nieuwe beoordelings- en beloningsbeleid, de ontwikkelingen van DELA België, het nieuwe economische risicomodel en de overname van het belang van RVS in DELA-RVS. De Auditcommissie alsmede de Remuneratiecommissie vergaderden twee keer.

De Raad van Commissarissen spreekt tot slot zijn erkentelijkheid uit voor de inzet van de Directie en van alle medewerkers. Ambities van DELA zijn in 2007 aan de buitenwereld geteeld, hetgeen heeft geleid tot vele enthousiaste reacties. Het financieel resultaat over 2007 was vanwege lagere koerswinsten op beleggingen minder goed dan in de voorgaande twee jaren, maar de onderliggende operationele resultaten waren wederom goed.

Gelet op de gedrevenheid, het enthousiasme en de duidelijke focus van alle betrokkenen zien wij de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Eindhoven, 18 april 2008

De Raad van Commissarissen

Dr. W.M. van den Goorbergh, voorzitter
J.A.G. Dirks, secretaris
F.H.J. Boons RA
Prof. Mr. S.C.J.J. Kortmann
A.W.M. van de Zande

20



21



Algemene Vergadering

DELA kent 36 afdelingen die uit hun midden periodiek een lid en een plaatsvervangend lid kiezen. Deze vormen de Algemene Vergadering. Per 1 december 2005 werd de Algemene Vergadering opnieuw gekozen voor een zittingsduur van vier jaar. De leden - eventueel hun plaatsvervangers - komen enkele malen per jaar bijeen om de belangrijkste zaken die zich in DELA-verband voordoen te behandelen en daarover te beslissen.

In de vergadering van 13 januari 2007 werd de begroting 2007 besproken en toegelicht. Voorts werd stilgestaan bij het project Transparantie & Transformatie en de oprichting van de Stichting DELA Fonds. In de vergadering van 16 juni 2007 werd de jaarrekening over 2006 vastgesteld, werd decharge verleend aan de Raad van Commissarissen en de Directie over het gevoerde beleid en werd besloten tot een aanpassing van de premie met 3,49% per 1 januari 2008.

De heer W.M. van den Goorbergh werd benoemd tot commissaris en door de Raad van Commissarissen aangesteld als voorzitter van deze raad. De heer F.H.J. Boons werd voor een termijn van vier jaar herbenoemd als commissaris.

De leden van de Vertrouwenscommissie, de heren Libregts, De Pender en Dujardin werden herbenoemd voor een periode van één jaar, terwijl de heer Valkenburg voor dezelfde termijn als plaatsvervangend lid van de Vertrouwenscommissie werd benoemd.

In een extra vergadering werden op 29 september nieuwe statuten voor DELA Coöperatie en DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V. goedgekeurd alsmede het nieuwe Huishoudelijk Reglement.

22



23



DELA
voor elkaar

4

FLEDDERUS

14

van de directie verslag

resultaten

speerpunten gerealiseerd

We kijken terug op een mooi jubileumjaar, waarin alle speerpunten (groei in Nederland en België, ontwikkeling gemiddelde uitvaartkosten, positionering en invulling van DELA, en operationele resultaten) zijn gerealiseerd. Qua groei, samenstelling van de groei, resultaten en imago-ontwikkelingen was 2007 een goed jaar. De netto winst over 2007 was met € 37 miljoen hoger dan de interne doelstelling, maar toch fors lager dan de € 60 miljoen netto winst over 2006. Het verschil kan praktisch in zijn geheel worden verklaard uit het verschil in koers- en verkoopwinsten. Die waren in 2007 ruim € 50 miljoen lager dan in 2006. De onderliggende operationele resultaten, na eliminatie van alle bijzondere baten en lasten, ontwikkelden zich goed. Dit geldt in het bijzonder voor de verzekeringsactiviteiten; voor de uitvaartbedrijven in Nederland en België was 2007 een jaar met hoge investeringen bij achterblijvende sterftecijfers.

De omzet van onze bedrijfsactiviteiten, verzekeren en uitvaartverzorging, is met bijna 14% gestegen. Dit is vooral te danken aan de goede groei van onze verzekeringsactiviteiten, daar bedroeg de groei van het premie-inkomen voor herverzekering 14,9%. Door een nieuw herverzekeringscontract, waardoor wij veel meer premie afstaan aan herverzekering, is de groei van het premie-inkomen na herverzekering uitgekomen op 12,4%. De groei in het verzekeringsbedrijf werd breed gedragen, en betrof in 2007 ook België en onze nieuwe overlijdensrisicoverzekering. Het uitvaartbedrijf liet een goede groei zien van 12,5%, maar deze groei lag toch enigszins onder de begroting, vooral vanwege de lager dan verwachte sterftecijfers. De omzet inclusief de beleggingsopbrengsten gaf een groei van praktisch nul ten opzichte van 2006. Dit is echter geheel het gevolg van de reeds aangehaalde daling in de koers- en verkoopwinsten.

inflatiestijging bij uitvaartkosten beperkt

Bij DELA is de waardevastheid van de natura-uitvaartverzekeringen een belangrijk thema. Het overgrote deel van de portefeuille bestaat uit dergelijke polissen. Om deze polissen waardevast te houden, moet de waarde van de verzekerde uitkeringen jaarlijks worden aangepast. Dat leidt weliswaar jaarlijks tot een premieverhoging, maar de lasten van de waardevastheid van de achterliggende jaren neemt DELA in beginsel voor haar rekening. Deze zogenaamde backservice wordt voor zover mogelijk betaald uit het resultaat op beleggingen die dienen ter dekking van de technische voorziening, maar ook de beleggingsresultaten op het vrije vermogen kunnen hierbij meegenomen worden. In wezen gaat het hierbij om een systeem van winstdeling die wij in 2007 omgezet hebben naar een in de markt gebruikelijk systeem van maatschappijwinstdeling. In 2007 bedroeg de dotatie uit hoofde van de winstdelingsregeling om de backservice op te vangen circa € 60 miljoen versus € 55 miljoen in 2006.

De backservice over 2007 is gebaseerd op een inflatie van 3,49%, iets lager dan de 3,66% van 2006. Door zware interne inspanningen menen wij overigens, dat wij de inflatie van de uitvaartkosten de afgelopen anderhalf jaar enigszins hebben kunnen temperen. Door een geïntegreerd automatiseringssysteem kunnen wij het gehele uitvaarttraject veel beter volgen. Voor nabestaanden betekent dit, dat zij snel weten waar zij aan toe zijn en dat de kansen op fouten en misverstanden fors gereduceerd worden. Het betekent ook een betere controle op alle uitgaven. Voor het vijfde opeenvolgende jaar weten wij zo de inflatie onder de historische trend van ruim 4% te houden. Dit is bovendien ondanks de stijgende grafkosten. Die zijn ook het afgelopen jaar weer bovengemiddeld gestegen al lijkt die stijging wel iets geringer te zijn dan die van voorgaande jaren.

24



25

eerste stappen naar verzelfstandiging vastgoed

Het afgelopen jaar hebben wij een onderzoek laten doen naar ons Asset Liability Management (ALM). Dat onderzoek heeft niet geleid tot een wezenlijke aanpassing in onze asset-mix, die in principe blijft: 40% vastgoed, 30% aandelen en 30% vastrentend. Wel zijn de bandbreedtes iets aangepast en zal de "duration" van de vastrentende portefeuille verhoogd worden. De directe aanleiding voor de hernieuwde ALM-studie is ons voornemen om onze vastgoedorganisatie te verzelfstandigen. Daarmee kan de organisatie zich verder professionaliseren en ontstaan er meer mogelijkheden tot samenwerking met derden. De plannen hiertoe zijn inmiddels goedgekeurd en de daadwerkelijke verzelfstandiging zal in 2008 zijn beslag moeten krijgen. De organisatie zal overigens gewoon onder DELA-vlag blijven opereren.

Door waardeinstijgingen in aandelen en onroerend goed is het totale rendement uitgekomen op 5,4% (2006: 11,2%). Gelet op de stormachtige ontwikkelingen sinds de kredietcrisis zich aandienende, is toch sprake van een behoorlijk rendement. Hierbij is rekening gehouden met alle waardeinstijgingen, dus ook de herwaarderingen die direct in het eigen vermogen worden gemuteerd. Naast € 21 miljoen koers- en verkoopwinsten die verantwoord zijn in de resultatenrekening over 2007 (2006: € 76 miljoen), is de herwaarderingsreserve gestegen met € 11 miljoen. Het rendement op vastgoed stemde in 2007 wederom tot tevredenheid. De leegstandscijfers waren gelukkig weer zeer laag. De benchmark bij het beleggen in aandelen werd in 2007 na twee succesvolle jaren niet gehaald, waarbij aangetekend moet worden dat de meeste professionele beleggers moeite hadden om de benchmarks te halen. Bij de vastrentende portefeuille zijn wij in 2007 in navolging van onze aandelenportefeuille overgestapt naar fiduciair management. Dat heeft vooralsnog niet geleid tot extra baten, want ook hier werden de benchmarks niet gehaald. De enigszins achterblijvende resultaten bij zowel de aandelen als de vastrentende portefeuille zijn voor ons aanleiding

geweest om het beleggingsbeleid voor beide portefeuilles met ons fiduciair manager nauwgezet te evalueren.

kredietcrisis: geen betrokkenheid, geen afboekingen

Zoals aan iedere belegger gaat de kredietcrisis ook aan DELA niet ongemerkt voorbij. Ook DELA kampt met waardedalingen van de beleggingen in aandelen sinds medio 2007 de kredietcrisis zich aankondigde. Maar DELA heeft geen enkele directe betrokkenheid bij de crisis. Wat wij wel zien, is dat één van de fondmanagers die voor ons belegt in vastrentende waarden een overweging heeft in de financiële sector. Nadere analyse met onze fiduciair manager heeft ons doen besluiten deze fondsmanager aan te houden. De overweging is niet bijster groot en binnen het gewenste risicoprofiel.

sterke groei in het verzekerd kapitaal

De in 2005 ingezette lijn om bij de verkoop van nieuwe verzekeringen de focus meer op verzekerd kapitaal te leggen is in 2007 verder doorgezet. Zo is er meer aandacht besteed om via telesales bij bestaande klanten met naturaverzekeringen aanvullende kapitalen te sluiten en zodoende meer ruimte te krijgen om persoonlijke wensen in te vullen. Dit verliep succesvol en heeft bijgedragen aan de sterke groei in de netto aanwas van het verzekerd kapitaal met circa 40%. Deze groei werd in 2007 breed gesteund door de diverse distributiekanaalen. Alleen de verkoop via zorgverzekeraars bleef achter bij de verwachtingen. Verder is nog wel een punt van zorg de kwaliteit van de productie bij het intermediairkanaal. De bruto groei was hier in 2007 wederom prima, maar vanwege het hoge verval bij een aantal relaties moet hier wel bij aangetekend worden dat de netto groei minder florissant was. Gemeten naar nieuw gesloten kapitaal is ons marktaandeel in uitvaartverzekeringen verder gestegen in 2007 naar ruim 27%.

Qua aantallen verzekerden is de totale netto aanwas met 78.000 praktisch op hetzelfde niveau van 2006 uitgekomen. Hierbij is wel sprake van een verdere verschuiving ten koste

van de aanwas van de natura-uitvaartverzekeringen. Al een paar jaar zien wij in deze markt, dat qua aantallen de netto aanwas stagneert. Een positieve uitschieter kunnen wij deze keer melden uit België waar de netto aanwas met ruim 5.500 ver boven de begroting lag.

Niet meegenomen in bovenstaande aantallen is de productie van de nieuwe overlijdensrisicoverzekering, het DELA Familieplan. Dit product is eind 2006 geïntroduceerd, maar de daadwerkelijke verkoop is in de loop van 2007 op gang gebracht. Dit is geleidelijk gegaan. Eind 2007 waren er ruim 3.500 van dergelijke polissen verkocht. Kijken wij naar de trend dan valt op dat in het laatste kwartaal meer dan 2.000 polissen zijn verkocht. De trend stemt ons dan ook tot grote tevredenheid. De gemiddelde verzekerde kapitalen van een overlijdensrisicoverzekering zijn beduidend hoger dan die van een uitvaartverzekering. In het geval van DELA zijn die met een gemiddeld kapitaal van circa € 55.000 overigens nog vrij bescheiden. Dat komt omdat wij ons geheel focussen op de markt voor losse overlijdensrisicoverzekeringen waarbij de link met een hypotheek er niet toe doet. Indien wij de verzekerde kapitalen van de overlijdensrisicoverzekeringen meetellen, dan is de groei in de netto aanwas van het kapitaal bijna 90%. Het aantal verzekerden kan overigens niet

zomaar meegeteld worden, omdat bijna 90% van de DFP-verzekerden reeds bij DELA verzekerd was.

mijlpaal van meer dan 3 miljoen verzekerden

Door autonome groei is in 2007 de grens van 3 miljoen verzekerden ruimschoots gepasseerd. Dit gebeurde reeds begin 2007, een Belgisch gezin bleek de gelukkige winnaar te zijn van een premievrije polis. Daarnaast hebben wij medio 2007 een akkoord bereikt met RVS over de overname van het belang van RVS in DELA-RVS. Sindsdien is DELA 100% eigenaar van deze verzekeraar en worden alle verzekerden voor 100% meegeteld. DELA-RVS is overigens naderhand omgedoopt in DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V. Al met al zijn wij eind 2007 uitgekomen op een eindstand van 3.083.485.

uitvaartzorg: groei in omvang én kwaliteit

Onze marktaandelen in uitvaartzorg blijven stijgen. In Nederland verzorgt DELA ruim 18,5% van alle uitvaarten. Daarmee blijft DELA ook op het gebied van uitvaartzorg de grootste dienstverlener. Het aantal uitvaarten in Nederland dat door DELA of namens DELA wordt verzorgd, steeg met ruim 4% tot 24.891. Voor het grootste deel heeft deze groei te maken met de overname van de Sint Barbara-portefeuille per 31 december 2006. Dit verklaart ook voor

26



27

missie en strategie kunnen nog zo goed **doordacht** zijn, in de uitvoering wordt *het verschil* gemaakt



een groot deel de toename in de uitvaarten van verzekerden van 19.061 in 2006 naar 19.915. Zonder de overname zou er slechts sprake zijn van een fractionele groei van het aantal verzekerde overledenen. Voor het vierde opeenvolgende jaar waren de sterftcijfers in Nederland, maar ook in België geringer dan op basis van de meest recente statistieken verwacht mocht worden.

De groei in het aantal uitvaarten in België was ruim 7%. Het totaal aantal uitvaarten steeg daar naar 10.294. Deze groei was vooral te danken aan acquisities. Zowel in Nederland als in België viel ondanks de groei de winstontwikkeling tegen. Voor een deel is dit het gevolg van het feit dat de bezetting afgestemd was op een nog sterkere groei, maar het heeft vooral te maken met extra investeringen in de kwaliteit van de processen en in de bedrijfsmiddelen. Met deze investeringen hebben we de focus op kwaliteit meer gestalte kunnen geven.

De gemiddelde uitvaartkosten voor volwassenen stegen in Nederland met 3,3% van € 3.077 naar € 3.179. Dit was ruimschoots binnen de geplande € 3.200 per ultimo 2007. Voor 2008 wordt rekening gehouden met een verdere stijging van de uitvaartkosten naar € 3.311. Dit impliceert een stijging van de uitvaartkosten van 3,49%. Zowel de premieverhoging in 2008 als de backservice via de winstdelingsregeling zijn op dit percentage gebaseerd.

ook binnen nieuw raamwerk: hoge solvabiliteit

Het eigen vermogen kende in 2007 na de forse groei van de afgelopen twee jaar een meer bescheiden groei van ruim € 54 miljoen en kwam daarmee eind 2007 op € 840 miljoen. De waardemutaties waren in 2007 veel geringer dan in voorgaande jaren. Bij aandelen was er zelfs sprake van een daling. Door herwaarderingen bij vastgoed en deelnemingen was er toch nog een toename in de totale herwaarderingsreserve. Gemeten volgens de nog vigerende maatstaven ligt de solvabiliteitsratio van DELA Natura Uitvaartverzekeringen ruim boven het vereiste niveau.

Wij zijn inmiddels zeer ver met de ontwikkeling van een eigen risicomodel, dat geheel geënt is op de solvabiliteitsregels van het nieuwe Financieel Toetsingskader. In dat model wordt al rekening gehouden met allerlei stress tests, en moet het aanwezige eigen vermogen bijvoorbeeld toereikend zijn om een forse daling in de aandelenwaarden op te vangen. Pas dan is er sprake van een normale solvabiliteit van 100%. De interne norm bij DELA is om daarboven een buffer aan te kunnen houden van minimaal 50%. Uitgebreide studies geven aan, dat wij daar ruimschoots boven zitten. Met De Nederlandsche Bank wordt nog overlegd over het valideren en verankeren van het nieuwe model.



algemene ontwikkelingen

jubiläumjaar

In 2007 is uitvoerig stil gestaan bij het 70-jarig bestaan van DELA. Dit hebben wij met het gehele personeel op 11 maart gevierd. Wij hebben toen ook de Stichting DELA Fonds ten doop gehouden en eind 2007 hebben wij de uitvaartbranche een duw in de rug proberen te geven met het sponsoren van een Nationaal Uitvaartcongres over het belang van rituelen.

Met de Stichting DELA Fonds zijn wij voortvarend van start gegaan. Eind 2007 waren er meer dan 150 projecten ingediend, waarvan ongeveer een derde inmiddels geld toegezegd heeft gekregen. Alle projecten dienen gesteund te worden door leden en of medewerkers van DELA en worden getoetst door een Raad van Toewijzing. Deze raad kijkt naar de uitgangspunten van de Stichting en kijkt of de aanvraag gerelateerd kan worden aan één van de kerndoelen van de Stichting. Veel projecten betreffen het vasthouden en doorgeven van tradities, maar ook persoonlijke hulp komt aan bod. Bij alle projecten gaat het om verbondenheid, die dus ook tot uiting moet komen in de aanvraag door leden en of medewerkers.

De hang naar verbondenheid, een nieuwe kijk op rituelen was het centrale thema van het Nationaal Uitvaartcongres waar wij optraden als de hoofdsponsor. Voor alle aanwezigen in een volgepakt Evoluon in Eindhoven was het een inspirerende dag. Ook in onze sterk geseculariseerde en individualistische samenleving blijkt de behoefte bij een gemeenschap te behoren, om ergens deel vanuit te maken, erg groot. Rituelen die met elkaar gedeeld kunnen worden zijn dan bovendien van grote waarde, opdat datgene wat niet gezegd kan worden toch vorm gegeven kan worden. Het belang van een goede uitvaartzorg, die daar goed op in weet te spelen neemt daarbij alleen maar toe.

Mede dankzij de sportsponsoring van het damesvolleybal hebben wij onze naamsbekendheid het afgelopen jaar nog verder kunnen uitbouwen. Bovendien geeft deze sportsponsoring de DELA-naam een extra lading met de boodschap, dat wij midden in het leven staan. De vele contacten met de speelsters en de staf waren voor ons bijzonder inspirerend. Zij hebben hun droom van deelname aan de Olympische Spelen nog niet waar kunnen maken, maar hun ambities waren gezien hun eindoverwinning bij de World Grand Prix niet uit de lucht gegrepen en zeer zeker hartverwarmend. Wij hebben via een landelijke advertentie reeds aangegeven, dat indien mogelijk wij graag tot aan de Olympische Spelen van Londen door willen blijven gaan als hoofdsponsor.

ronde tafel

Een aantal volleybalspeelsters en stafleden heeft ook meegegaan aan onze ronde tafelsessies. Een bijzonder gebeuren in 2007. Deze ronde tafelsessies waren voor alle medewerkers van DELA en haar dochterbedrijven in Nederland. Bijna 900 mensen hebben er aan deelgenomen. Aan tafel kon gesproken worden met gastheren en gastdames van het senior management en ook met gastheren en gastdames van buiten, zoals de volleybalsters. In een omlijsting van culinaire hoogstandjes en Spaanse liederen werden er boeiende en levendige gesprekken gevoerd. Het heeft de interne verbondenheid verstevigd en bood de mogelijkheid om de grote woorden van missie en strategie te confronteren met de dagelijkse praktijk. Die dagelijkse praktijk is vaak weerbarstig. Missie en strategie kunnen nog zo goed doordacht zijn, in de uitvoering wordt het verschil gemaakt. De centrale koers waar wij sinds eind 2004 mee bezig zijn wordt in zijn algemeen goed gedeeld, maar wij moeten wel oppassen dat de organisatie in zijn geheel mee kan blijven groeien met de veranderingen. Het verhaal van de ronde tafel - hoe deze vorm gegeven is, wat besproken werd en hoe die door diverse deelnemers beleefd is - vormt de rode draad van ons sociaal jaarverslag.

nieuw d'ELAN

Met de uitbreiding van onze activiteiten op basis van de eind 2004 geformuleerde koers Nieuw d'ELAN lopen wij goed op schema. In de kern richten wij ons meer op de nabestaanden. Wij leveren niet alleen zekerheid en zorg maar ook continuïteit. Wij bieden de zekerheid van financiële ondersteuning, wij bieden daadwerkelijke zorg en maken het mogelijk dat mensen de draad weer op kunnen pakken. De meest in het oog springende activiteiten in deze betroffen in 2007 onze nazorg en de overlijdensrisicoverzekering. Met onze nazorg-activiteiten zetten wij gestaag door. Wij hebben bijvoorbeeld een akkoord gesloten met een netwerk van notarissen opdat notariële ondersteuning bij een nalatenschap eenvoudiger en toegankelijker wordt. Met de overlijdensrisicoverzekering zorgen wij ervoor dat bij vroegtijdig overlijden nabestaanden de financiële gevolgen beter kunnen opvangen. Na een aarzelend begin, is de verkoop van dit voor ons nieuwe product goed op gang gekomen en wij zijn aardig op weg om ook in deze markt een rol van betekenis te gaan spelen.

aandacht voor nieuwe primaire processen

Wij zijn er trots op te kunnen melden, dat wij het stroomlijnen van de uitvaartketen met behulp van nieuwe geautomatiseerde systemen, na veel strubbelingen, in 2007 tot een goed einde hebben weten te brengen. Onze uitvaartverzorgers zouden nu niet meer zonder de nieuwe applicaties willen werken. Voor nabestaanden betekent het meer transparantie en meer kwaliteit, voor onze uitvaartverzorgers betekent het dat zij altijd over een schat aan informatie beschikken en als regisseur van de uitvaart meer controle kunnen uitoefenen. Maar nu wij met de uitvaartketen veel vorderingen hebben geboekt, is ook duidelijk geworden dat wij op meerdere terreinen de primaire processen moeten aanpassen. Dit geldt in het bijzonder voor onze incasso- en proviesystemen. Met name onduidelijkheden in de laatste systemen hebben zowel in Nederland als in België tot zakelijke misverstanden geleid, waardoor extra voorzieningen gevormd moesten worden. Bij

het groeiproces van DELA hoort nu een grotere aandacht voor goed gestructureerde primaire processen, opdat wij onszelf niet voorbij lopen. Daarbij ontkomen wij niet aan verhoogd kwaliteitsmanagement bij onze activiteiten op het gebied van informatietechnologie.

De waardering voor onze dienstverlening is in 2007 op een hoog peil gebleven. Volgens klantenquêtes bij onze uitvaartverzorging kwam de gemiddelde waardering net boven de 9. Ook de doorlooptijden bij de verzekerenadministratie waren goed te noemen. Een minpunt was helaas de bereikbaarheid van onze klantenservice, die was te vaak onder de norm. Gelet op de ontwikkelingen in het laatste kwartaal van 2007 lijken aanvullende maatregelen inmiddels hun vruchten af te werpen.

markt in België komt in beweging

De organisatie van onze Belgische activiteiten is in 2007 verder gestroomlijnd onder één managementteam. Een grondige analyse van onze positie in België geeft aan, dat er nog veel werk moet worden verzet om de markt te sensibiliseren richting uitvaartverzekeringen. Mede dankzij een actieve reclamecampagne in Vlaanderen komt hier beweging in. Het succes van deze campagne met Koen Wauters als boegbeeld heeft ons aangezet om voor Wallonië een zelfde soort campagne op te zetten met Adamo. Voor jongeren in Nederland misschien minder bekend, maar in België en in het bijzonder in Wallonië is hij sinds de zestiger jaren bijzonder populair. Voor onze marktwerking is verder van belang, dat wij dezelfde communicatiestrategie uitvoeren als in Nederland. Zo blijkt ook uit het advies van onze Adviesraad. Aanbevolen wordt om ook in België de coöperatieve gedachte van DELA meer te benadrukken, vooral omdat in België mutualiteiten in hoog aanzien staan.

Ofschoon wij in België een kleine marktspeeler zijn, krijgen onze activiteiten veel aandacht. Dit vertaalde zich in 2007



FIVB

FIVB



FIVB

FIVB

oc

ook in meer commercieel succes met een redelijke stijging in de productie. Het verval in de oude portefeuille was nog te hoog, maar met een netto aanwas van 5.500 denken wij de opgaande lijn weer te pakken te hebben. Deze lijn denken wij in 2008 stevig door te kunnen trekken.

transformatie & transparantie

Het voor DELA zeer belangrijke project Transparantie is in 2007 met succes doorgevoerd. Dit project is vanaf 2006 voorbereid met behulp van een klankbordgroep uit de Algemene Vergadering en is tot september 2007 telkens een belangrijk agendapunt geweest voor de Algemene Vergadering. Polisvoorwaarden van de naturaverzekering, Huishoudelijk Reglement en Statuten van de Coöperatie zijn allemaal zodanig aangepast, dat het product transparanter is geworden en qua juridische vereisten meer aansluit bij hedendaagse inzichten. Ook verzekeringstechnisch zijn de nodige veranderingen doorgevoerd. De grondslagen zijn gemoderniseerd en bij de technische voorzieningen is de nieuwe maatschappijwinstdeling tot in detail ingebouwd en wel zodanig, dat de individuele polishouder geen veranderingen ervaart. Voor de bestaande polishouders blijven de vergoedingen voor grafrechten ongewijzigd, ook al zijn de verschillen in de tarieven opzienbarend. Voor nieuwe polishouders geldt vanaf 1 januari 2008 echter een maximering van de vergoeding voor grafrechten door die niet hoger te laten zijn dan de vergoeding voor een crematie. Al met al was het een majeure exercitie die wij eind 2007 keurig hebben afgerond.

In het basispakket van de natura-uitvaartverzekering is een aantal veranderingen aangebracht, die overwegend zeer positief ontvangen zijn. Zo wordt van de mogelijkheid van onbeperkt rouwbezoek binnen de openingstijden van de uitvaartcentra al veel gebruik gemaakt. Meer moeite had een kleine groep met het schrappen van de volgauto's. In de praktijk werd hier nog maar één op de zes keer gebruik van gemaakt en leidde het al of niet inzetten van de volgauto's

onder de vereiste van 'plaatselijk gebruik' tot lastige discussies. Voor de klankbordgroep was er dan ook geen twijfel om deze dekking te schrappen. Toch heeft een groep van in totaal nog geen driehonderd leden bezwaar aangetekend. Al gaat het om een zeer kleine groep, desondanks is na enige tijd besloten om de klagers aan te bieden om hun oude polis te handhaven. De praktische bezwaren die met een dergelijke uitzondering te maken hebben, kunnen wij vrij eenvoudig ondervangen. Technisch gezien blijven de grondslagen en de premiestelling voor de gehele portefeuille hetzelfde en draait de portefeuille van meer dan 1,3 miljoen polissen op één platform. Daarmee blijft de naturaportefeuille in de Nederlandse markt uniek in haar soort, in haar eenduidige beheersbaarheid en in haar omvang.

Met de aanpassingen in de voorwaarden en statuten is ook gekeken hoe verder om te gaan met de gewenste solvabiliteit van DELA. Voorheen gold een bovengrens van 30% van de technische voorziening exclusief herwaarderingen. Zonder de herwaarderingen zou DELA met 17% ruim onder deze norm gebleven zijn. Maar zoals gemeld, wordt inmiddels gewerkt met een nieuw economisch risicomodel. In dit model wordt geen onderscheid gemaakt tussen herwaarderingen en andere componenten van het eigen vermogen en wordt er uitgegaan van de nieuwe normen vanuit het Financieel Toetsingskader. De grens van 30% is daarom geschrapt en het is nu aan de Directie om beleidsvoorstellen te formuleren voor een ondergrens en een bovengrens en die ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering voor te leggen.

personeel en organisatie

De jubileumactiviteiten en de reeds gememoreerde rondetafelsessies waren onbetwiste hoogtepunten in 2007. Voor de onderlinge verbondenheid en het gevoel van trots bleken deze activiteiten van grote waarde. Veel aandacht is in 2007 uitgegaan hoe je individueel en als team resultaatgericht kunt werken. Voor velen voelde dit in eerste instantie aan als een



extra last, maar inmiddels is het voor het overgrote deel van de organisatie duidelijk geworden, dat het gaat om een hulpmiddel om effectiever te kunnen werken. Het klinkt zo eenvoudig, om een aantal kerndoelen vast te stellen waar eenieder zich in zijn werk op moet richten, maar er blijkt toch veel bij te komen kijken. Want wat is nu datgene waar het echt om draait en in hoeverre heb je er dan zelf invloed op en hoe kun je nu beoordelen of je het goed hebt gedaan? Dat vereist veel geduld, doorzettingsvermogen én vertrouwen.

In zijn algemeenheid mogen wij stellen, dat resultaatgericht werken en een beroep doen op ieders verantwoordelijkheid pas gedijt als het wederzijds vertrouwen een stevige basis heeft. Die basis, zo blijkt ook uit vergelijkend onderzoek, is bij DELA prima, maar niet zonder hiaten. Aan die basis blijven werken en waar nodig versterken blijft een belangrijke opgave. De rol van de leidinggevenden is daarbij cruciaal. Naarmate teams zich gewaardeerd voelen, het beleid goed uitgedragen wordt en het team een duidelijk plaats krijgt binnen de missie van DELA nemen plezier en effectiviteit hand in hand toe.

Het ziekteverzuim is in 2007 met 4,3% op ongeveer hetzelfde niveau uitgekomen als in 2006. De verzuimfrequentie was wederom zeer laag. Een nieuwe activiteit gericht op fitness en een gezonde levensstijl is DELA Vitaal. Met deze activiteit zijn medewerkers in de gelegenheid gesteld om hun eigen fitheid meerdere keren te testen, waarbij de testen voorzien werden van concrete bewegingsadviezen.

Ondernemingsraad en organisatie

Naast de reguliere vergaderingen had de Ondernemingsraad in 2007 twee extra vergaderingen en een extra overlegvergadering. Gesproken is ondermeer over de herziening en een nieuwe rubricering van alle bestaande regelingen, de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten en diverse aanpassingen in de organisatie. Het belangrijkste gespreksonderwerp was echter evenals in 2006 een nieuw beoordelings- en belonings-

beleid. Om te komen tot een systeem van resultaatgericht werken voor de gehele organisatie, is het gehele systeem van beoordelen en belonen opnieuw tegen het licht gehouden. Alle functies zijn opnieuw beschreven en ingedeeld volgens de functieclassificatie van HAY. Alle functies zijn vervolgens opnieuw ingeschaald waarbij de mediaan van de algemene markt als ijkpunt diende. Met extra ruimte voor variabele beloning betekent het nieuwe beloningsgebouw bij normale prestaties gemiddeld een extra salariëring van 4%. Vanwege het iets sneller doorlopen van de salarisschalen zal het gemiddelde salaris daarenboven iets sneller stijgen bij een gelijkblijvende personeelsbezetting. Alle medewerkers hebben bovendien een volledige perspectiefgarantie gekregen.

Het finslijpen van de nieuwe regelingen voor de beoordeling en beloning was voor de Ondernemingsraad een tijdrovende klus, die hij met verve geklaard heeft. Mede vanwege zijn kritische kanttekeningen zijn de nieuwe regelingen goed ontvangen binnen de gehele organisatie en is de doelstelling van invoering per 1 januari 2008 met voldoende draagkracht ruimschoots gerealiseerd. De Directie is de Ondernemingsraad dan ook erkentelijk voor de toewijding waarmee het afgelopen jaar het overleg op een plezierige en constructieve wijze plaatsvond.

vooruitzichten

DELA denkt in 2008 haar ambities inzake verbreding en herpositionering verder te kunnen uitbouwen. Dit geldt in het bijzonder voor onze activiteiten op het gebied van nazorg en de verkoop van onze overlijdensrisicoverzekering, het DELA Familieplan. Wij denken dat wij het in België ingezette groeitempo bij verzekeringen kunnen bestendigen. Ondanks de vele nieuwe activiteiten hebben we de klanttevredenheid in 2007 op het hoge niveau weten te houden. In 2008 verwachten wij wat dat betreft minimaal op het niveau van 2007 uit te komen. Veel aandacht zal in 2008 nog uitgaan naar primaire processen. Wij denken dat wij in 2008 wederom een goede groei van onze operationele activiteiten kunnen realiseren van circa 10%. Dit ondanks dat wij bij uitvaartverzekeringen te maken krijgen met een (beperkte) saneringsslag bij het intermediair kanaal.

Wij menen dat de operationele resultaten zonder bijzondere baten en lasten zich verder positief zullen ontwikkelen. Over het totale resultaat is het moeilijk een inschatting te maken vanwege de grote onzekerheid op de financiële markten.

34



35

jaarrekening

geconsolideerde balans na winstbestemming

x € 1.000	ref.	2007		2006
activa				
vaste activa				
immateriële vaste activa	1		56.968	45.649
beleggingen	2			
onroerende zaken	2.1	1.070.068		1.011.527
geldleningen en effecten	2.2	1.782.572		1.775.583
deelnemingen	2.3	2.977		459
			2.855.617	2.787.569
financiële vaste activa	3		15.310	21.587
vaste bedrijfsmiddelen	4			
onroerende zaken in eigen gebruik	4.1	49.176		44.038
overige vaste bedrijfsmiddelen	4.2	23.745		17.205
			72.921	61.243
vlottende activa				
voorraden		2.140		2.036
vorderingen	5	76.603		78.392
liquide middelen	6	133.272		70.938
			212.015	151.366
			3.212.831	3.067.414
passiva				
eigen vermogen	7.1		840.139	791.949
aandeel derden	7.2		2.842	2.386
technische voorziening	8		1.902.702	1.786.433
voorzieningen	9		255.439	254.824
langlopende schulden	10		145.642	134.309
kortlopende schulden	11		66.067	97.513
			3.212.831	3.067.414

36



37

geconsolideerde winst- en verliesrekening

x € 1.000	ref.		2007	2006
baten				
premie-inkomen			202.298	176.090
opbrengsten uit beleggingen	13		162.998	202.328
opbrengst uitvaartverzorging			150.866	134.162
opbrengst intermediair			0	162
			<hr/>	<hr/>
			516.162	512.742
af: interne omzet uitvaartverzorging			(66.931)	(60.360)
			<hr/>	<hr/>
			449.231	452.382
lasten				
beleggingslasten	13	18.381	18.291	
toevoeging technische voorziening	8	122.279	140.222	
betaalde herverzekeringspremie	8	43.847	424	
directe kosten uitvaartverzorging en uitkeringen		99.338	87.464	
acquisitiekosten	14	34.250	26.579	
apparaatskosten	15	87.558	67.690	
goodwill	16	(1.768)	37.796	
		<hr/>	<hr/>	
			403.885	378.466
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening				
			45.346	73.916
belastingen	17		(7.671)	(14.305)
			<hr/>	<hr/>
			37.675	59.611
resultaat aandeel derden			(259)	(82)
			<hr/>	<hr/>
resultaat na belastingen			37.416	59.529

geconsolideerd overzicht kasstromen

x € 1.000	2007	2006
kasstroom uit operationele activiteiten		
resultaat boekjaar	37.416	59.529
afschrijving immateriële vaste activa	3.268	2.491
afschrijving vaste bedrijfsmiddelen	6.693	7.997
toevoeging technische voorziening	116.269	221.519
waardemutaties beleggingen gecorrigeerd voor latente belastingen	59.895	107
stelselwijziging	o	(8.232)
mutatie overige voorzieningen	3.340	22.843
mutatie voorraden	(104)	(322)
mutatie vorderingen	1.789	(14.070)
mutatie kortlopende schulden	(31.446)	22.595
mutatie financiële vaste activa	6.277	(8.706)
totaal kasstroom uit operationele activiteiten	203.397	305.751
kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
investeringen en aankopen:		
beleggingen in immateriële vaste activa	(14.587)	(5.620)
beleggingen in onroerende zaken	(13.904)	(172.935)
beleggingen in geldleningen en effecten	(988.942)	(693.674)
vaste bedrijfsmiddelen	(18.499)	(16.556)
overige financiële beleggingen	(2.518)	134
stelselwijziging	o	8.232
	(1.038.450)	(880.419)
desinvesteringen, aflossingen en verkopen:		
beleggingen in immateriële vaste activa	o	570
beleggingen in onroerende zaken	3.878	2.697
beleggingen in geldleningen en effecten	881.591	489.544
vaste bedrijfsmiddelen	128	1.818
	885.597	494.629
totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	(152.853)	(385.790)

vervolg tabel op volgende pagina

x € 1.000	2007	2006
kasstroom uit financieringsactiviteiten		
mutatie minderheidsbelang	457	89
mutatie langlopende schulden	11.333	78.714
totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	11.790	78.803
mutatie liquide middelen	62.334	(1.236)
liquide middelen op 1 januari	70.938	72.174
liquide middelen op 31 december	133.272	70.938

toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

algemeen

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9.

Voor de verantwoording van de activa en passiva van de verzekeringsactiviteiten zijn hierbij de bepalingen van afdeling 15 in aanmerking genomen.

stelselwijziging

Met ingang van 2007 waardeert en verwerkt de Coöperatie haar overige effecten tegen actuele waarde (marktwaarde), mits deze betrouwbaar kan worden vastgesteld.

DELA Coöperatie is van mening dat door de stelselwijziging een beter inzicht wordt verschaft in de vermogensontwikkeling.

invloed stelselwijziging op vermogen

De stelselwijziging is gecorrigeerd in het eigen vermogen per 31 december 2006. De invloed van de stelselwijziging op het vermogen is weergegeven in onderstaande aansluiting van het eigen vermogen:

	Eigen Vermogen
stand per 31 december 2006	785.816
stelselwijziging overige effecten (waardering op marktwaarde)	8.232
belastingeffect	(2.099)
	<hr/>
	6.133
gecorrigeerde stand per 31 december 2006	<hr/>
	791.949

Deze stelselwijziging heeft geen invloed gehad op de winst- en verliesrekening over 2007 noch over die van 2006.

40



41

grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde financiële gegevens omvatten DELA Coöperatie voor het Verzekeren en Verzorgen van Begrafenissen en Crematies U.A. te Eindhoven en haar dochtermaatschappijen, die met haar een organisatorische en economische eenheid vormen.

In dit verslag wordt volstaan met de afkorting DELA Coöperatie. Hierbij zijn onderlinge vorderingen, schulden en transacties, waaronder begrepen ongerealiseerde winsten, geëlimineerd. De financiële gegevens van zogenoemde joint ventures zijn proportioneel geconsolideerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen van DELA Coöperatie. In bijlage 1 is de tabel met groepsmaatschappijen opgenomen.

Op 27 februari 2007 heeft groepsmaatschappij DELA Uitvaartverzorging B.V. met terugwerkende kracht tot 1 januari 2006 52% van de aandelen in Myosotis verkregen en op 21 november 2007 heeft zij 100% van de aandelen in P. Daemen Uitvaartverzorging B.V. verkregen, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2007. De balans en exploitatieresultaten van deze vennootschappen zijn volledig geconsolideerd.

Groepsmaatschappij DELA Uitvaartverzorging B.V. heeft op 4 oktober 2007 een 30%-belang verkregen in Uitvaartvereniging Noordhollandse Coöperatie.

Groepsmaatschappij In Pace-DELA Uitvaartverzorging B.V. heeft per 1 mei 2007 alle activa en uitvaartactiviteiten overgenomen van uitvaartonderneming Ventura Uitvaartverzorging te Groenlo.

Groepsmaatschappij DELA Verzekeringen N.V. heeft op 9 augustus 2007 de vennootschap DELA-RVS Uitvaartzorg Verzekeringen N.V., inmiddels DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V.

geheten, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2007 overgenomen. Aangezien deze vennootschap reeds voor 50% in handen was van DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V, verwerft DELA Coöperatie 50% en is deze vennootschap volledig onder de zeggenschap van de DELA-groep gekomen. De na het bestaande belang van 50% reeds tot de groep behorende activa en passiva zijn op dit overgangsmoment eveneens gewaardeerd tegen de actuele waarde. Het hieruit voortvloeiende waardeverschil is verantwoord onder de herwaardering.

Groepsmaatschappij DELA Verzekeringen N.V. heeft met terugwerkende kracht tot 1 januari 2007 alle activa en passiva overgenomen van Onderlinge Waarborgmaatschappij Voorst U.A. Het depositofonds is ondergebracht bij DELA Deposito-fonds B.V. De aandelen van Funeris B.V. te Twello, zijn overgedragen aan In Pace-DELA Uitvaartverzorging. Funeris B.V. verzorgde de uitvaartactiviteiten van OWM Voorst U.A.

Groepsmaatschappij DELA Holding Belgium N.V. heeft per 1 januari 2007 alle activa en passiva overgenomen van Bex Uitvaartverzorging. Per 29 maart 2007 zijn alle activa en passiva van Couffez verkregen. Tenslotte heeft zij op 16 mei alle aandelen verworven van Hofmans-Mertens N.V. en is in 2007 tevens Wasimmo N.V. overgenomen. Deze overnames zijn vanaf de datum van verwerving in de jaarrekening meegenomen.

het opmaken van de jaarrekening

Ten einde een goed inzicht te verkrijgen in de financiële positie en het gerealiseerde resultaat zijn, conform art. 362 lid 4 BW 2 titel 9, de balans en de winst- en verliesrekening ten opzichte van de wettelijk voorgeschreven modellen enigszins aangepast. De gewijzigde presentatie betreft voornamelijk het in de balans apart vermelden van de beleggingen en de technische voorziening.

Aangezien de winst- en verliesrekening over 2007 van DELA Coöperatie is verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening, is

volstaan met weergave van een beknopte winst- en verliesrekening in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

Alle bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. De in deze jaarrekening tussen haakjes opgenomen getallen zijn negatief.

In de bijlagen is nadere financiële informatie verstrekt omtrent de afzonderlijke activiteiten op het gebied van verzekeringen. Daarbij worden opbrengsten van beleggingen van het verzekeringsbedrijf toegerekend aan het eigen vermogen via overboeking naar de "niet-technische rekening". Deze overboeking wordt bepaald op basis van de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van het verzekeringsbedrijf (gemiddeld gedurende het boekjaar). Toelichtingen op de posten in de Balans en Winst- en verliesrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

algemene grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

Waardering van activa en passiva geschiedt tegen verkrijgingsprijs tenzij anders vermeld; waar nodig, is voor vorderingen een voorziening getroffen. Beleggingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum

Acquisities worden verantwoord volgens de purchase accounting methode, waarbij de kostprijs van acquisities wordt toegerekend aan de reële waarde van de verkregen activa en

vreemd vermogen. Goodwill, zijnde het verschil tussen de kostprijs van een acquisitie (inclusief overgenomen schulden) en het aandeel van DELA Coöperatie in de reële waarde van de verkregen activa en het ontvangen vreemd vermogen op de acquisitiedatum, wordt ten laste van het resultaat gebracht.

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de omzet, bestaande uit premie-inkomen, opbrengsten uit beleggingen, uit uitvaartverzorging en uit intermediairsactiviteiten, en de kosten en andere lasten over het jaar.

Winsten op transacties worden genomen in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd; verliezen (ook ongerealiseerde) worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Ongerealiseerde koerswinsten op aandelen worden na aftrek van een eventuele belastinglatentie toegevoegd aan de herwaarderingsreserve. Transacties in vreemde valuta gedurende het boekjaar zijn in de winst- en verliesrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

42



43

grondslagen van waardering van activa en passiva

activa

immateriële vaste activa

De bij acquisities verworven handelsnamen en verzekeringsportefeuilles zijn gewaardeerd tegen de op moment van verkrijging vastgestelde reële waarde. Deze waarde is bepaald op basis van het bedrag dat betaald zou worden tussen onafhankelijke partijen die terzake goed geïnformeerd zijn en tot transactie bereid zouden zijn. Daarna wordt over deze waarde afgeschreven op basis van een vast percentage van 5% per jaar.

beleggingen onroerende zaken

De beleggingen in onroerende zaken zijn zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten en waardestijgingen te realiseren. Deze worden gewaardeerd op de individuele marktwaarde, vast te stellen door externe deskundigen. Deze taxaties worden zodanig uitgevoerd, dat na verloop van vijf jaren alle onroerende zaken éénmaal zijn getaxeerd. Aankopen gedurende het jaar worden geacht tegen taxatiewaarde te hebben plaatsgevonden. Deze waarde wordt extern getoetst. De taxatiewaarden worden jaarlijks aangepast op basis van de huurprijsontwikkeling.

Het verschil tussen de actuele waarde en de kostprijs is opgenomen in de herwaarderingsreserve, die onderdeel uitmaakt van het eigen vermogen. Daarbij is met latente belastingen rekening gehouden. Bij eventuele verkoop van beleggingen in onroerende zaken zal de daarvoor, in het verleden gevormde herwaarderingsreserve onttrokken worden en als boekwinst via de resultatenrekening uiteindelijk ten gunste van de overige reserves worden gebracht.

geldleningen en effecten

geldleningen

De geldleningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs. (Dis)agio bij verwerving wordt direct respectievelijk ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht

effecten

Obligaties zijn gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs. Agio, betaald bij verwerving, wordt direct ten laste van het resultaat gebracht. Aandelen zijn gewaardeerd op beurskoers per balansdatum. Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is het bedrag waarvoor deze financiële instrumenten worden verhandeld. Niet-beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd op marktwaarde voor zover deze betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien de marktwaarde van effecten niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Ongerealiseerde koerswinsten ten opzichte van de verkrijgingsprijs worden na aftrek van een eventuele belastinglatentie toegevoegd aan de herwaarderingsreserve. Ongerealiseerde koersverliezen worden direct ten laste van het resultaat gebracht. De koersontwikkelingen worden per fonds bijgehouden. Aangezien derivaten niet zijn aangemerkt als afdekkinginstrument, worden waardeveranderingen in de marktwaarde van dergelijke instrumenten direct opgenomen in de winst- en verliesverrekening.

deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd conform de vermogensmutatie-methode, zoveel mogelijk bepaald volgens de grondslagen van deze jaarrekening, aan de hand van de meest recente gegevens van de betreffende onderneming. Op basis

hiervan wordt tevens het aandeel in de resultaten van deze onderneming in de geconsolideerde winst- en verliesrekening verantwoord onder resultaat deelnemingen. Dividend wordt in mindering gebracht op de waarde van de deelneming in het jaar van ontvangst. Overige deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere realiseerbare waarde.

financiële vaste activa

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en de passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in de komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld.

vaste bedrijfsmiddelen

onroerende zaken in eigen gebruik

De waardering van deze onroerende zaken, in hoofdzaak crematoria en uitvaartcentra, geschiedt tegen de aanschafwaarde minus afschrijvingen, rekening houdend met een eventuele afwaardering op basis van een lagere indirecte opbrengstwaarde. De afschrijvingen geschieden op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde van 3% per jaar. Op grond wordt niet afgeschreven.

overige vaste bedrijfsmiddelen

De overige vaste bedrijfsmiddelen, inventarissen en auto's, zijn opgenomen tegen de aanschafwaarde verminderd met afschrijvingen op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde. De afschrijvingspercentages variëren van 10% tot 50%. In 2007 zijn de afschrijvingen aangepast aan de fiscale normen. Deze schattingswijziging heeft in 2007 tot een extra bate geleid van € 498.

bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door DELA wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het vast actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

voorraden

Voorraden rouwgoederen en detailhandelsvoorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.



passiva

aandeel derden

Dit betreft het aandeel van derden in de nettovermogenswaarde van de geconsolideerde meerderheidsdeelnemingen.

technische voorziening

De portefeuille van natura-uitvaartverzekeringen is in 2007 geconverteerd naar nieuwe grondslagen, terwijl de inhoud van het verzekerde pakket eveneens is gemoderniseerd. Daarbij is tevens overgestapt van een backservice-systematiek naar een in de markt gebruikelijk winstdelingssysteem. De conversie naar andere grondslagen betekende een vrijval van 1.300 euro. De technische voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige verplichtingen verminderd met de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen netto-premies.

De berekening, welke geschiedde volgens de zuivere nettomethode tegen 2,75% (2006: 4%) interest en op basis van de overlevingstafel GBMV 1995-2000 (2006: 1961-1965), is uitgevoerd door Watson Wyatt Insurance Consulting B.V., actuarissen te Amstelveen. Ten aanzien van enkele kleinere technische voorzieningen worden afwijkende grondslagen gehanteerd. De geactiveerde acquisitiekosten worden op de voorziening in mindering gebracht.

voorzieningen

latente belastingverplichtingen

De voorziening in Nederland is berekend op basis van het nominale tarief (2007: 25,5%, 2006: 25,5%) over het verschil tussen het fiscale en commerciële vermogen en heeft voornamelijk betrekking op de fiscaal afwijkende waardering van onroerende zaken, geldleningen en effecten alsmede op de fiscale egaliseringsreserve. In België is het nominale tarief van 33,99% gehanteerd.

pensioenen

DELA Coöperatie kent een basispensioenregeling, welke gebaseerd is op een geïndexeerd middelloonsysteem. Deze pensioenverplichtingen zijn ondergebracht in een gesepareerd depot bij een externe pensioenverzekeraar. De gevormde voorzieningen betreffen enerzijds in het verleden ingegane verplichtingen tegenover oud-personeelsleden uit hoofde van de VUT, anderzijds een voorziening welke is gevormd uit hoofde van de overgangsmaatregelen door de vervanging van de oude VUT- en pensioenregeling door de nieuwe basispensioenregeling.

De gehanteerde actuariële methode staat bekend als "Projected Unit Credit Methode". Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen, overlevings- en arbeidsongeschiktheidskansen en dergelijke.

Als lange termijn beleggingsrendement is 5,3% aangehouden en voor algemene salarisstijging respectievelijk indexatie in actieven 2% per jaar. De overlevingstafels GBM/V 1995-2000 en de arbeidsongeschiktheidstafel GMD 1994 maal 25% zijn aangehouden. Tevens is rekening gehouden met carrièrestijging. De aldus berekende verplichting is contant gemaakt tegen 5,3% per ultimo 2007 (4,5% ultimo 2006).

ambtsjubilea

De gehanteerde actuariële methode staat bekend als "Projected Unit Credit Methode". Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen, overlevings- en arbeidsongeschiktheidskansen en dergelijke.

Als lange termijn beleggingsrendement is 5,3% aangehouden en voor algemene salarisstijging respectievelijk indexatie in actieven 2% per jaar. De overlevingstafels GBM/V 1995-2000 en de arbeidsongeschiktheidstafel GMD 1994 maal 25% zijn aangehouden. Tevens is rekening gehouden met carrièrestijging. De aldus berekende verplichting is contant gemaakt tegen 5,3% per ultimo 2007 (4,5% ultimo 2006).

groot onderhoud

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de onroerende zaken in eigen gebruik is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

grondslagen voor bepaling van het resultaat

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt. Kosten worden bepaald op historische basis tenzij anders vermeld en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Onder acquisitiekosten worden begrepen provisies, reclame- en andere verkoopkosten. Acquisitiekosten (voornamelijk provisies) inzake het ATP-product (uitvaartverzekeringsproduct dat via assurantie-tussenpersonen wordt verkocht) worden geactiveerd en in 10 jaar afgeschreven ten laste van het resultaat.

Apparaatskosten bestaan uit kosten van het eigen uitvaartverzorgingsbedrijf, inclusief exploitatiekosten van crematoria en uitvaartcentra, alsmede uit beheers- en personeelskosten.

De belasting over het resultaat wordt berekend door toepassing van het nominale belastingpercentage over het resultaat van het boekjaar, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen en niet aftrekbare kostenbestanddelen.

risico's

prijrisico

DELA Coöperatie loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten en derivaten, opgenomen onder Beleggingen.

renterisico

DELA Coöperatie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder geldleningen, effecten en liquide middelen) en over rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Voor de vorderingen en de schulden met variabele renteaftspraken loopt DELA Coöperatie risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt DELA Coöperatie risico's over de marktwaarde. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten ten aanzien van het renterisico gecontracteerd. Voor bepaalde vastrentende schulden (schulden aan kredietinstellingen) heeft DELA Coöperatie renteswaps gecontracteerd, zodat zij variabele rente ontvangt en vaste rente betaalt.

kredietrisico

DELA Coöperatie heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

inflatierisico

DELA Coöperatie liep tot en met 2006 inflatierisico over haar verzekeringsverplichtingen inzake het Natura Uitvaartproduct en de zogenaamde Plusverzekeringen. Dit inflatierisico had betrekking op de ontwikkeling van de gemiddelde uitvaartkosten van het desbetreffende verzekerde pakket. Het inflatierisico kwam zichtbaar tot uitdrukking in de post "backservice", onderdeel van de toevoeging aan de Technische Voorziening van DELA Natura Uitvaartzekeringen N.V.. Met ingang van 2007 is de systematiek van backservice omgezet naar een winstdelingssysteem, waardoor DELA Coöperatie in beginsel geen inflatierisico meer loopt.



1 immateriële vaste activa

	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
boekwaarde per 1 januari		
aanschafwaarde	53.698	47.734
afschrijvingen	(8.049)	(4.644)
	45.649	43.090
mutaties		
afschrijvingen	(3.268)	(2.491)
desinvesteringen	0	(570)
verwerving handelsnamen en verzekeringsportefeuilles als gevolg van acquisities	14.587	5.620
	11.319	2.559
boekwaarde per 31 december		
aanschafwaarde	68.285	53.698
afschrijvingen	(11.317)	(8.049)
	56.968	45.649

2 beleggingen

2.1 onroerende zaken	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
waarde per 1 januari	1.011.527	829.777
mutaties		
desinvesteringen	(3.878)	(2.697)
investeringen	13.904	11.989
verwerving als gevolg van acquisities	0	160.946
waardemutatie onroerende zaken	48.515	11.512
	<u>58.541</u>	<u>181.750</u>
actuele waarde per 31 december	<u>1.070.068</u>	<u>1.011.527</u>
kostprijs per 31 december	<u>669.402</u>	<u>657.466</u>
<p>Alle panden zijn per 2007 getaxeerd op actuele waarde. Taxaties zullen blijven plaatsvinden zodanig dat in een periode van vijf jaar alle onroerende zaken wederom getaxeerd worden. De taxaties van voorafgaande boekjaren zijn aangepast op basis van de huurprijsontwikkeling.</p>		

48



49

2.2 geldlenen en effecten	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
geldlenen	178.380	251.874
effecten	<u>1.604.192</u>	<u>1.523.709</u>
	<u>1.782.572</u>	<u>1.775.583</u>

geldleningen

Het betreft 68 leningen, in grootte oplopend tot € 25 miljoen. De rentevoet van deze leningen varieert van 4% tot 8,28% per jaar.

	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
waarde per 1 januari	251.874	278.434
verwervingen	42	6.949
verwerving als gevolg van acquisities	0	2.525
aflossingen en vervreemdingen	(53.248)	(16.174)
	<hr/>	<hr/>
aflossingen komend boekjaar	198.668 (20.288)	271.734 (19.860)
	<hr/>	<hr/>
boekwaarde per 31 december	178.380	251.874

De actuele waarde van de geldleningen is circa 4% (2006: 5%) hoger dan de nominale waarde.

effecten

	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
- obligaties	293.947	227.002
- aandelen	1.155.479	1.212.651
- overige effecten	154.766	84.056
	<u>1.604.192</u>	<u>1.523.709</u>
De beurswaarde van de obligaties is zo'n 3% (2006: 4%) hoger dan de boekwaarde. In de aandelen is een bedrag van € 1,8 miljoen aan derivaten begrepen, waarmee effectief een positie op de aandelenmarkten wordt ingenomen van € 24,6 miljoen. Er wordt € 11,4 miljoen kasgeld aangehouden ter dekking van het risico van waarde-daling van de onderliggende waarden.		
	2007	2006
Het verloop van de post effecten is als volgt:		
stand per 1 januari	1.523.709	1.211.436
verwervingen	975.101	622.701
verwerving als gevolg van acquisities	6.467	61.499
aflossingen en vervreemdingen	(800.723)	(453.510)
waardemutatie aandelen	(100.362)	73.351
stelselwijziging	0	8.232
boekwaarde per 31 december	<u>1.604.192</u>	<u>1.523.709</u>
kostprijs per 31 december	<u>1.466.238</u>	<u>1.294.275</u>

50



51

2.3 deelnemingen	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
Uitvaartvereniging Noordhollandse Coöperatie	2.505	0
NV Societe d'Etude et de Service pour la Cremation	472	459
	<u>2.977</u>	<u>459</u>
	2007	2006
Het verloop van de deelnemingen is als volgt:		
boekwaarde per 1 januari		
aanschafwaarde	173	338
cumulatieve mutaties	286	255
	<u>459</u>	<u>593</u>
mutaties		
in consolidatie opgenomen	0	(165)
resultaat deelneming	13	31
verwervingen als gevolg van acquisities	2.505	0
	<u>2.518</u>	<u>(134)</u>
boekwaarde per 31 december		
aanschafwaarde	2.678	173
cumulatieve mutaties	299	286
	<u>2.977</u>	<u>459</u>

3 financiële vaste activa

	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	21.587	12.881
verlaging nominaal belastingtarief	0	(1.772)
vrijval/ toevoeging ten gunste/ ten laste van het resultaat	(6.277)	10.478
stand per 31 december	15.310	21.587

De financiële vaste activa hebben betrekking op de latente belastingvordering ten aanzien van pensioenen, activering eerste kosten. De post financiële vaste activa ultimo 2007 is voor circa € 2 miljoen kortlopend (2006 € 9 miljoen).



4 vaste bedrijfsmiddelen

4.1 onroerende zaken in eigen gebruik	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
boekwaarde per 1 januari		
aanschafwaarde	75.097	68.708
afwaarderingen	(2.362)	(2.362)
cumulatieve afschrijvingen	(28.697)	(25.339)
	<hr/>	<hr/>
	44.038	41.007
mutaties		
afschrijvingen	(2.210)	(3.574)
desinvesteringen	0	(538)
investeringen	2.378	7.143
verwerving als gevolg van acquisities	4.970	0
	<hr/>	<hr/>
	5.138	3.031
boekwaarde per 31 december		
aanschafwaarde	82.445	75.097
afwaarderingen	(2.362)	(2.362)
cumulatieve afschrijvingen	(30.907)	(28.697)
	<hr/>	<hr/>
	49.176	44.038
	<hr/>	<hr/>

4.2 overige vaste bedrijfsmiddelen	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
boekwaarde per 1 januari		
aanschafwaarde	52.945	42.143
cumulatieve afschrijvingen	(35.740)	(28.648)
	17.205	13.495
mutaties		
afschrijvingen	(4.483)	(4.423)
desinvesteringen	(128)	(1.280)
investeringen	10.455	9.249
verwerving als gevolg van acquisities	696	164
	6.540	3.710
boekwaarde per 31 december		
aanschafwaarde	60.592	52.945
cumulatieve afschrijvingen	(36.847)	(35.740)
	23.745	17.205

54



55

5 vorderingen

	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
aflossingen en te ontvangen interest	37.253	37.011
vennootschapsbelasting	5.522	1.167
overige belastingen en premies sociale verzekeringen	733	673
overige vorderingen en overlopende passiva	33.095	39.541
	<u>76.603</u>	<u>78.392</u>

6 liquide middelen

Deze post is inclusief € 77 miljoen (2006: € 72 miljoen) aan deposito's met een einddatum van 2, 4, 10 en 17 januari 2008.

7.1 eigen vermogen

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de enkelvoudige jaarrekening van DELA Coöperatie.

7.2 aandeel derden

Dit betreft het aandeel van derden bij In Pace-DELA Uitvaartverzekeringen B.V. te Oldenzaal, DELA Holding Belgium N.V., Cremation Hainault S.A., Brok-DELA Holding B.V. en Golden Jaffa Holding B.V.

8 technische voorziening

	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
technische voorziening DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V.		
- bruto	1.860.434	1.728.921
- herverzekeringsdeel	(41.728)	
technische voorziening DELA Verzekeringen N.V.		
- bruto	184.336	138.387
- herverzekeringsdeel	(79.080)	(72.253)
- winstdeling en korting	344	1
- geactiveerde acquisitiekosten	(21.604)	(8.623)
	<u>1.902.702</u>	<u>1.786.433</u>
Met ingang van 1 januari 2007 is 2,5% van de portefeuille natura verzekeringen met levenslange premiebetaling van DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V. herverzekerd bij Scor Vie.		
	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	1.786.433	1.564.914
overname verzekeringsportefeuille Sint Barbara	(2.451)	89.920
verwerving als gevolg van acquisities	9.421	0
toevoeging ten laste van de winst- en verliesrekening van DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V.:		
- uit premies	80.033	71.588
- winstdeling/back service	60.129	55.408
- herverzekeringsdeel	(41.728)	0
toevoeging ten laste van de winst- en verliesrekening van DELA Verzekeringen N.V.		
- bruto	30.875	21.220
- herverzekeringsdeel	(6.827)	(8.096)
- geactiveerde acquisitiekosten	(13.843)	(8.623)
- afschrijving geactiveerde acquisitiekosten	862	0
overige winstdeling	(202)	102
stand op 31 december	<u>1.902.702</u>	<u>1.786.433</u>

56



57

9 voorzieningen

	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
voorziening latente belastingen	241.866	241.245
pensioenen	10.752	10.950
ambtsjubilea	315	336
groot onderhoud	2.506	2.293
	<u>255.439</u>	<u>254.824</u>

9.1 latente belastingverplichtingen	31-12-'07	31-12-'06
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	241.245	216.134
verlaging nominale belastingtarief	o	(28.641)
toevoeging ten laste van het resultaat	(1.759)	2.939
verwerving als gevolg van acquisities	773	21.941
waardemutatie aandelen	(16.163)	24.440
waardemutatie overige effecten	5.594	o
waardemutatie onroerende zaken	12.176	2.333
stelselwijziging	o	2.099
stand per 31 december	<u>241.866</u>	<u>241.245</u>
De latente belastingverplichtingen hebben ultimo 2007 voor een bedrag van circa € 137 miljoen (2006: € 126 miljoen) betrekking op de herwaardering van beleggingen in onroerende zaken.		

9.2 pensioenen	2007	2006
Vanaf 2005 heeft DELA een nieuwe grondslag van waardering en verwerking ten aanzien van de pensioenverplichtingen. Op grond van de omschreven waarderingsgrondslagen zijn de verplichtingen opgenomen onder toegezegd-pensioenregelingen.		
De specificatie luidt als volgt:		
verplichtingen inzake toegezegde VUT- en prepensioenverplichtingen	4.022	4.281
pensioenaanspraken inzake de toegezegd-pensioenregeling	6.244	6.147
	<hr/>	<hr/>
	10.266	10.428
	486	522
	<hr/>	<hr/>
pensioenaanspraken inzake de toegezegde bijdrageregelingen	10.752	10.950
	<hr/>	<hr/>
De mutaties in de pensioenvoorziening uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen zijn als volgt:		
stand per 1 januari	10.428	15.904
toegerekende pensioenlasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	3.495	(2.707)
betaalde pensioenpremies	(3.657)	(2.769)
	<hr/>	<hr/>
stand per 31 december	10.266	10.428
	<hr/>	<hr/>
<i>vervolg tabel zie volgende pagina</i>		



9.2 pensioenen	2007	2006
<i>vervolg vorige tabel</i>		
De pensioenaanspraken zijn per 31 december 2007 als volgt samengesteld:		
contante waarde van toegekende pensioenaanspraken waartegen beleggingen worden aangehouden	59.213	58.977
reële waarde van de beleggingsfondsen	(53.900)	(51.850)
contante waarde van toegekende pensioenaanspraken waartegen geen beleggingen worden aangehouden	5.313	7.127
nog niet in het resultaat verwerkte actuariële resultaten	4.953	3.301
netto pensioenaanspraken	10.266	10.428
De samenstelling van de pensioenlasten in de winst- en verliesrekening is als volgt:		
in boekjaar verdiende pensioenaanspraken	3.404	3.859
toegerekende interest	2.597	2.344
verwachte opbrengst fondsenbeleggingen	(2.506)	(2.048)
resultaat uit hoofde van inperkingen of beëindiging van de regeling	0	(6.862)
pensioenlasten op grond van de toegezegd-pensioenregeling	3.495	(2.707)
pensioenlasten op grond van de toegezegde bijdrageregeling	968	491
totale pensioenlasten	4.463	(2.216)
Van de pensioenlasten is 3.698 (2006: 2.195) opgenomen onder de personeelskosten en 765 (2006: 4.411) baten) onder de apparaatkosten. De werkelijke opbrengsten uit hoofde van fondsbeleggingen bedroegen 386 in 2007.		

9.3 ambtsjubilea	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	336	319
diensttijdlasten	(8)	29
actuariële onttrekking/dotatie ten gunste resp. ten laste van het resultaat	(13)	(12)
stand per 31 december	315	336

9.4 groot onderhoud	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	2.293	2.169
toevoeging ten laste van het resultaat	394	538
betaalde onderhoudskosten	2.687 (181)	2.707 (414)
stand per 31 december	2.506	2.293

60



61

10 langlopende schulden

	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
herverzekerde verplichtingen	51.647	9.728
depositofonds	45.247	39.042
schulden aan kredietinstellingen	48.748	85.539
	<u>145.642</u>	<u>134.309</u>

10.1 herverzekerde verplichtingen

De herverzekeraars van DELA Verzekeringen N.V. zijn verplicht het herverzekerd belang in contanten bij DELA Verzekeringen N.V. te deponeren. Over het depot wordt een rente vergoed van 3,75 % tot 4,75 % per jaar. De herverzekeraar van DELA RE S.A., zijnde Scor Vie, heeft een depot aangehouden tegen 4%.

10.2 depositofonds	2007	2006
Dit betreft stortingen door cliënten ten behoeve van de toekomstige verzorging van de uitvaart. Deze deposito's zijn tussentijds niet opvraagbaar.		
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	39.042	34.738
bijgeschreven rente	1.347	1.033
ontvangen stortingen	6.574	5.117
verwerving als gevolg van acquisities	340	0
	<u>47.303</u>	<u>40.888</u>
aangewend voor uitvaartverzorging	(2.056)	(1.846)
stand per 31 december	<u>45.247</u>	<u>39.042</u>
Over de gestorte bedragen wordt rente vergoed. De rente wordt berekend over de stand ultimo boekjaar. Voor 2007 variëren de van toepassing zijnde rentepercentages van 2,5% tot 5%.		

10.3 schulden aan kredietinstellingen

Het betreft opgenomen leningen van dochterondernemingen bij kredietinstellingen. De looptijden variëren van 5 tot 30 jaar. De van toepassing zijnde rentepercentages variëren van 3,2% tot 6,5%. Hierin is onder andere opgenomen een langlopende lening van € 37,5 miljoen ter financiering van de aankoop van Golden Jaffa Holding B.V. DELA Uitvaartverzorging B.V. staat garant voor leningen van dochterondernemingen ten bedrage van € 2.630.

11. kortlopende schulden

x € 1.000	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
crediteuren	15.155	9.846
vennootschapsbelasting	3.046	19.194
overige belastingen en premies sociale verzekeringen	4.187	3.073
te betalen intrest belastingprocedure	480	755
nog te betalen uitvaartkosten	12.005	18.153
vooritontvangen huren	7.604	3.441
gift Stichting DELA Fonds	500	2.594
kortlopend deel van langlopende schulden	3.518	4.479
overige schulden en overlopende passiva	19.572	35.978
	<u>66.067</u>	<u>97.513</u>

62



63

12 niet uit de balans blijkende verplichtingen

onroerende zaken

Er zijn verplichtingen aangegaan voor circa € 16 miljoen (2006: € 31 miljoen) inzake beleggingen in onroerende zaken.

overige effecten

Inzake beleggingen in overige effecten zijn verplichtingen aangegaan van circa € 7 miljoen (2006: € 11 miljoen).

aansprakelijkheidsstelling

Door DELA Coöperatie is ten behoeve van in de consolidatie betrokken dochterondernemingen een aansprakelijkheidsstelling afgegeven zoals bedoeld in artikel 2:403 BW.

De betreffende dochterondernemingen zijn vernoemd in de bijlagen.

DELA Coöperatie vormt met haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Op grond van de standaardvoorwaarden zijn de coöperatie en de met haar gevoegde dochterondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldige belasting.

13 netto resultaat beleggingen

	2007	2006
De specificatie luidt als volgt:		
bruto opbrengsten beleggingen:		
onroerende zaken	66.499	57.558
verkoopresultaat onroerende zaken	769	5.278
rente geldleningen	12.190	18.222
dividenden en rente effecten	52.817	39.116
gerealiseerd resultaat op verkoop effecten (incl. agio)	20.802	70.867
overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	9.921	11.287
	<u>162.998</u>	<u>202.328</u>
beleggingslasten:		
kosten groot onderhoud	1.482	691
overige kosten	10.117	10.226
overige rentelasten	6.782	7.374
	<u>18.381</u>	<u>18.291</u>
netto resultaat beleggingen	<u>144.617</u>	<u>184.037</u>

64



65

14 acquisitiekosten

	2007	2006
De specificatie luidt als volgt:		
personeelskosten	9.966	7.031
provisie derden	15.346	12.110
overige acquisitiekosten	21.919	16.061
geactiveerde acquisitiekosten	(12.981)	(8.623)
	<hr/>	<hr/>
	34.250	26.579
	<hr/>	<hr/>

15 apparaatskosten

	2007	2006
De specificatie luidt als volgt:		
personeelskosten	37.791	34.315
mutatie voorziening pensioenen	765	(4.411)
mutatie voorziening ambtsjubilea	(21)	17
overige kosten	45.255	34.208
afschrijvingen handelsnamen	3.268	3.061
gift Stichting DELA Fonds	500	500
	<hr/>	<hr/>
	87.558	67.690
	<hr/>	<hr/>

16 goodwill

	2007	2006
De specificatie luidt als volgt:		
Sint Barbara	(2.451)	21.034
Golden Jaffa Holding B.V.	o	16.762
Onderlinge Waarborgmaatschappij Voorst U.A.	628	o
DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V.	55	o
	<u>(1.768)</u>	<u>37.796</u>

De goodwill voor Sint Barbara van negatief 2.451 betreft een correctie op de goodwill van 2006 als gevolg van het aanpassen van de grondslagen van de technische voorziening.

66



67

17 belastingen

	2007	2006
De belastingen kunnen als volgt worden toegelicht:		
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na winstdeling voor belasting	45.346	73.916
belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	7.671	14.305
effectief belastingtarief	16,9%	19,4%
toepasselijk belastingtarief	25,5%	29,6%

De geconsolideerde effectieve belastingdruk voor 2007 is 16,9% (2006: 19,4%). Het verschil met de nominale belastingdruk (25,5%) wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat beleggingsopbrengsten gedeeltelijk onbelast zijn. Dit betreft zowel opbrengsten in België als dividendopbrengsten in Nederland waarop de deelnemingsvrijstelling van toepassing is.

18 personeelskosten

	2007	2006
De totale personeelskosten zijn als volgt nader te specificeren:		
salaris	37.274	33.216
sociale lasten	6.785	5.935
pensioen	3.698	2.195
	<hr/>	<hr/>
	47.757	41.346
	<hr/>	<hr/>

19 werknemers

Gedurende 2007 had DELA Coöperatie tezamen met haar deelnemingen gemiddeld 1.103 (2006: 984) werknemers in dienst, waarvan 229 (2006: 199) werknemers in België.

20 bestuurders

De bezoldiging van de directie kent een vaste en een variabele component. De directie ontvangt geen representatievergoeding noch aandelen of opties. De bezoldiging van bestuurders en voormalige bestuurder in het boekjaar bedroeg aan vaste beloning € 399 (2006: € 392), variabele beloning € 125 (2006: € 122) en bijdrage pensioenen € 234 (2006: € 259).

Aan een bestuurder is voor een bedrag van € 250 een lening verstrekt, tegen een rentevoet van 2,4% voor 5 jaar vast. Deze lening is aflossingsvrij en dient bij uit diensttreding geheel te worden afgelost.

21 commissarissen

De bezoldiging van de commissarissen in het boekjaar bedroeg € 103 (2006: € 115).

22 verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen zoals opgenomen in bijlage 1 worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V. heeft haar verzekeringsportefeuille deels herverzekerd bij DELA RE S.A.

Inzake overlijdens die bij DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V. worden aangemeld, wordt de uitvoering verzorgd door DELA Uitvaartverzorging B.V. en haar dochtermaatschappijen.

DELA Verzekeringen N.V., vestiging België, heeft haar verzekeringsportefeuille deels herverzekerd bij DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V.

68



69

enkelvoudige balans per 31 december na winstbestemming

x € 1.000	ref.		2007		2006
activa					
vaste activa					
deelnemingen	23		843.060		794.498
vlottende activa					
vorderingen op groepsmaatschappijen			2.399		1.997
liquide middelen			1		11
			<u>845.460</u>		<u>796.506</u>
passiva					
eigen vermogen	24				
herwaarderingsreserve	24.1	512.584		501.810	
overige reserves	24.2	327.555		290.139	
			840.139		791.949
kortlopende schulden					
schulden aan groepsmaatschappijen			4.721		773
overige schulden			600		3.784
			<u>845.460</u>		<u>796.506</u>

enkelvoudige winst- en verliesrekening

x € 1.000	ref.	2007	2006
resultaat deelnemingen na belastingen		37.789	60.719
overige baten en lasten na belastingen 25		(373)	(1.190)
resultaat na belastingen		<u>37.416</u>	<u>59.529</u>

70



71

toelichting op de enkelvoudige balans en de winst- en verliesrekening

algemeen

Ten aanzien van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening. De geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn gewaardeerd op netto vermogenswaarde.

23 deelnemingen

	31-12-'07	31-12-'06
De specificatie luidt als volgt:		
DELA Holding N.V. (100%)	843.060	794.498
	<u>843.060</u>	<u>794.498</u>
	2007	2006
Het verloop van de deelnemingen is als volgt:		
boekwaarde per 1 januari		
aanschafwaarde	93.056	93.056
cumulatieve mutaties	701.442	544.512
	<u>794.498</u>	<u>637.568</u>
mutaties		
resultaat deelneming	37.789	60.719
overige mutaties in reserves	10.773	96.211
	<u>48.562</u>	<u>156.930</u>
boekwaarde per 31 december		
aanschafwaarde	93.056	93.056
cumulatieve mutaties	750.004	701.442
	<u>843.060</u>	<u>794.498</u>

72



73

24 eigen vermogen

24.1 herwaarderingsreserve	2007	2006
De herwaarderingsreserve betreft het verschil tussen de actuele waarde en de verkrijgingsprijs van onroerende zaken en aandelen, onder aftrek van latente belastingverplichtingen.		
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	501.810	405.599
waardemutatie onroerende zaken	35.508	5.616
waardemutatie aandelen	(47.017)	60.120
waardemutatie overige effecten	16.341	0
waardemutatie a.g.v. transactie DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V.	5.942	0
verlaging nominale belastingtarief	0	24.342
stelselwijziging	0	8.232
belastingeffect op stelselwijziging	0	(2.099)
stand per 31 december	512.584	501.810
De herwaarderingsreserve heeft ultimo 2007 voor een bedrag van circa € 358 miljoen (2006: € 322 miljoen) betrekking op de herwaardering van beleggingen in onroerende zaken.		

24.2 overige reserves	2007	2006
Het verloop is als volgt:		
stand per 1 januari	290.139	230.610
resultaat boekjaar	37.416	59.529
stand per 31 december	327.555	290.139

25 overige baten en lasten

De overige baten en lasten betreft een gift aan de Stichting DELA Fonds ten bedrage van € 0,5 miljoen.

Eindhoven, 18 april 2008

De Raad van Commissarissen

Dr. W.M. van den Goorbergh
Prof. Mr. S.C.J.J. Kortmann
J.A.G. Dirks
F.H.J. Boons RA
A.W.M. van de Zande

Directie

Drs. E. Doeve
Drs. A.J.M. Lauvenberg

74

statutaire resultaatbestemming

Volgens artikel 30 van de statuten stelt het Bestuur de jaarrekening over het afgelopen boekjaar op, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming.

75

voorstel tot resultaatbestemming

Voorgesteld wordt het resultaat na belastingen van € 37.416.000 geheel toe te voegen aan de overige reserves. Vooruitlopend op de vaststelling door de Algemene Vergadering is deze resultaatbestemming reeds in de jaarrekening verwerkt.





aan de directie van DELA Coöperatie

accountantsverklaring

verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 36 tot en met 75 opgenomen jaarrekening 2007 van DELA Coöperatie te Eindhoven bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2007 met de toelichting gecontroleerd.

verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de coöperatie is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in

aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de coöperatie. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directie van de coöperatie heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van DELA Coöperatie per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 18 april 2008

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. S. Barendregt-Roojers RA

76



77

actuariële verklaring

opdracht

Door DELA Coöperatie te Eindhoven is aan Watson Wyatt Insurance Consulting B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring voor de verzekeringsmaatschappijen DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V., DELA Verzekeringen N.V., DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V.. In deze verklaring geef ik mijn oordeel over de juistheid en prudentie van de technische voorzieningen van DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V., DELA Verzekeringen N.V., DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V. per 31 december 2007.

gegevens

De gegevens, waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door de verzekeringsmaatschappijen. Overeenkomstig de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van de verzekeringsmaatschappijen mij geïnformeerd over de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Voor de beoordeling van de financiële posities heb ik mij mede gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening 2007.

werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik conform artikel 3:73 van de Wet op het financieel toezicht onderzocht of de technische voorzieningen adequaat zijn vastgesteld.

Als onderdeel daarvan heb ik ondermeer de uitgangspunten, grondslagen en methoden, die zijn toegepast bij de vaststelling van de technische voorzieningen en de door de verzekeraar uitgevoerde toetsen van de toereikendheid van de technische voorzieningen beoordeeld.

De berekeningen voor de vaststelling van de voorzieningen en die voor de uitgevoerde toetsen zijn zowel globaal als steekproefsgewijs door mij beoordeeld.

Mijn onderzoek heb ik zodanig gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de technische voorzieningen en de toereikendheidstoetsen geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor het hierna te geven oordeel.

oordeel

De bevindingen van de accountant ten aanzien van de door de verzekeringsmaatschappijen verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat die gegevens door mij als uitgangspunt van de daarop voortbouwende en door mij beoordeelde berekeningen zijn aanvaard.

technische voorzieningen

Hiermede verklaar ik mij te kunnen verenigen met het geheel van de methoden en grondslagen dat voor de berekening van de technische voorzieningen is gehanteerd. De voorzieningen zijn getoetst op basis van door mij realistisch geachte grondslagen.

Naar mijn oordeel is de hoogte van de in de balans genoemde verzekeringstechnische voorzieningen, als geheel bezien, op de balansdatum 31 december 2007 adequaat vastgesteld.

financiële positie

De financiële posities van DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V., DELA Verzekeringen N.V en DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V. zijn naar mijn mening goed, gelet op de actuariële risico's die de verzekeringsmaatschappijen lopen. Bij handhaving van het tot dusverre gevoerde beleid zullen de betreffende verzekeringsmaatschappijen met grote waarschijnlijkheid - uitgaande van de door mij op het beoordelingsmoment relevant en realistisch geachte veronderstellingen - kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot en met 31 december 2007.

Amstelveen, 18 april 2008



S. Weessies AAG
Verbonden aan Watson Wyatt Insurance Consulting B.V.



bijlagen

overzicht geconsolideerde groepsmaatschappijen en deelnemingen

	Gevestigd te	Belang
In de geconsolideerde jaarrekening zijn naast de financiële gegevens van DELA Coöperatie onderstaande groepsmaatschappijen opgenomen:		
- DELA Holding N.V. *) **)	Eindhoven	100%
- DELA Natura Uitvaartverzekeringen N.V. *) **)	Eindhoven	100%
- DELA Depositofonds B.V. *) **)	Eindhoven	100%
- DELA Vastgoed B.V. *) **)	Eindhoven	100%
- Golden Jaffa Holding B.V.	Eindhoven	30%
- Jaffa Vastgoed B.V.	Eindhoven	100%
- Jaffa Monumenten B.V.	Eindhoven	100%
- Jaffa II Vastgoed B.V. (voorheen UMW Bollenstreek B.V.)	Eindhoven	100%
- DELA Rech B.V. *) **)	Eindhoven	100%
- DELA RE SA	Luxemburg	100%
- DELA Investments B.V.	Eindhoven	100%
- DELA Investments Belgium N.V.	Antwerpen	100%
- DELA Intermediair B.V. *) **)	Eindhoven	100%
- In Pace Uitvaartverzekeringen B.V.	Oldenzaal	60%
- DELA Verzekeringen N.V. (met een vestiging in België) *) **)	Eindhoven	100%
- DELA Uitvaartzorg Verzekeringen N.V. **)	Eindhoven	100%
- DELA Uitvaartverzorging B.V. *) **)	Eindhoven	100%
- Goetzee Uitvaartverzorging B.V. *) **)	Rotterdam	100%
- In Pace-DELA Uitvaartverzorging B.V. **)	Oldenzaal	100%
- Funeris B.V.	Twello	100%
- Barbara-DELA Uitvaartverzorging B.V. **)	Nijmegen	100%
- Brok Dela Holding B.V.	Amersfoort	51%
- Holding Uitvaartverzorging De Haan en Van de Kamp B.V.	Amersfoort	100%
- Uitvaartverzorging De Haan en Van de Kamp B.V.	Amersfoort	100%
- Onroerende goederen De Haan en Van de Kamp B.V.	Amersfoort	100%
- Depositofonds De Haan en Van de Kamp B.V.	Amersfoort	100%
- De Gedenktekenspecialist Eindhoven B.V.	Eindhoven	100%
- Rouwcentrum Nijmegen B.V. **)	Nijmegen	100%
- Uitvaartcentrum P. Daemen B.V. **)	Beek-Elsloo	100%
- Myosotis Uitvaartverzorging B.V.	Amstelveen	52%

vervolg tabel op volgende pagina

80



81

	Gevestigd te	Belang
- DELA Holding Belgium N.V. ***)	Antwerpen	96,9%
- Dela Funerals bvba	Antwerpen	100%
- Dela Funeral Assistance 1 bvba	Antwerpen	100%
- DELA Funerals Assistance 2 NV	Antwerpen	100%
- Worldwide Logistics & Funeral Repatriation NV	Antwerpen	100%
- Joosen bvba	Antwerpen	100%
- Begrafenisonderneming D. Bleyaert bvba	Antwerpen	100%
- Debay NV	Antwerpen	100%
- Guido Verschooten bvba	Antwerpen	100%
- Algemene begraafenisonderneming Maes Bvba	Antwerpen	100%
- Pompes Funèbres Duvivier sprl	Antwerpen	100%
- Begrafenisonderneming Kesteloot-Vermeulen bvba	Antwerpen	100%
- Algemene begraafenisonderneming Smeets Jacques bvba	Antwerpen	100%
- Hofmans-Mertens NV	Antwerpen	100%
- Crematorium Vilvoorde NV	Antwerpen	100%
- Crematorium Brugge NV	Antwerpen	100%
- Crematorium Hasselt NV	Antwerpen	100%
- Hainaut Cremation SA	Bergen	75%
<p>*) Deze groepsmaatschappijen vormen samen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.</p> <p>**) Voor deze groepsmaatschappijen is door DELA Coöperatie een zgn. 403 verklaring afgegeven.</p> <p>***) In 2007 heeft een juridische fusie plaatsgevonden waarbij begraafenisonderneming Dehouck bvba volledig is opgegaan in de betreffende moedermaatschappij.</p>		
<p>Niet in de consolidatie betrokken deelnemingen:</p>		
NV Societe d'Etude et de Service pour la Cremation	Charleroi	25%
Uitvaartvereniging Noordhollandse Coöperatie	Ijmond	30%

niet-technische rekening

x € 1.000	2007	2006
resultaat technische rekening verzekeringen	10.379	60.178
resultaat uitvaartverzorging	(3.988)	6.773
operationeel resultaat	6.391	66.951
toegerekende opbrengst uit beleggingen		
overgeboekt van technische rekening verzekeringen	37.492	46.421
gift Stichting DELA Fonds	(500)	(500)
overige kosten	o	(1.151)
goodwill	1.768	(37.796)
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	45.151	73.925
aandeel derden	(64)	(91)
	45.087	73.834
belasting	(7.671)	(14.305)
resultaat na belastingen	37.416	59.529

82



83

technische rekening verzekeringen

x € 1.000	2007		2006	
verdiende premies eigen rekening: bruto premies en inschrijfgelden uitgaande herverzekeringspremies	202.298 (43.847)	158.451	176.090 (424)	175.666
verdiende provisies		0		162
opbrengsten uit beleggingen: opbrengst onroerende zaken opbrengst andere beleggingen resultaten op verkoop en waardemutaties beleggingen	66.499 73.864 21.571	161.934	57.558 66.868 76.145	200.571
uitkering eigen rekening: bruto aandeel herverzekeraar	(79.447) 2.000	(77.447)	(70.911) 270	(70.641)
wijziging technische voorziening eigen rekening: bruto aandeel herverzekeraar	(164.401) 41.919	(122.482)	(140.463) 343	(140.120)
overige winstdelingen en kortingen:		203		(102)
bedrijfskosten: acquisitiekosten beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen	(34.250) (23.147)	(57.397)	(26.383) (15.714)	(42.097)
<i>vervolg tabel op volgende pagina</i>				

x € 1.000	2007		2006	
beleggingslasten: beheerskosten en andere lasten rentelasten	(11.599) (3.792)	(15.391)	(10.917) (5.923)	(16.840)
aan niet-technische rekening toege- rekende opbrengst uit beleggingen:		(37.492)		(46.421)
		10.379		60.178





colofon

DELA

Coöperatie voor het Verzekeren en Verzorgen van
Begravenissen en Crematies U.A.

Oude Stadsgracht 1
5611 DD Eindhoven

telefoon (040) 260 16 01
telefax (040) 244 93 28
e-mail info@dela.nl

tekst

DELA
Lensink Van Berkel, Amersfoort

fotografie

Ronald Hoogendoorn

realisatie

Beeldvang communicatie- en ontwerpburo, Weert

druk

De Budelse, Budel

86



87

DELA

Eindhoven
leading in technology

postadres
bezoekadres
telefoon / fax
internet

Postbus 522 | 5600 AM Eindhoven
Oude Stadsgracht 1 | 5611 DD Eindhoven
040 - 260 16 01 | 040 - 244 93 28
www.dela.nl

